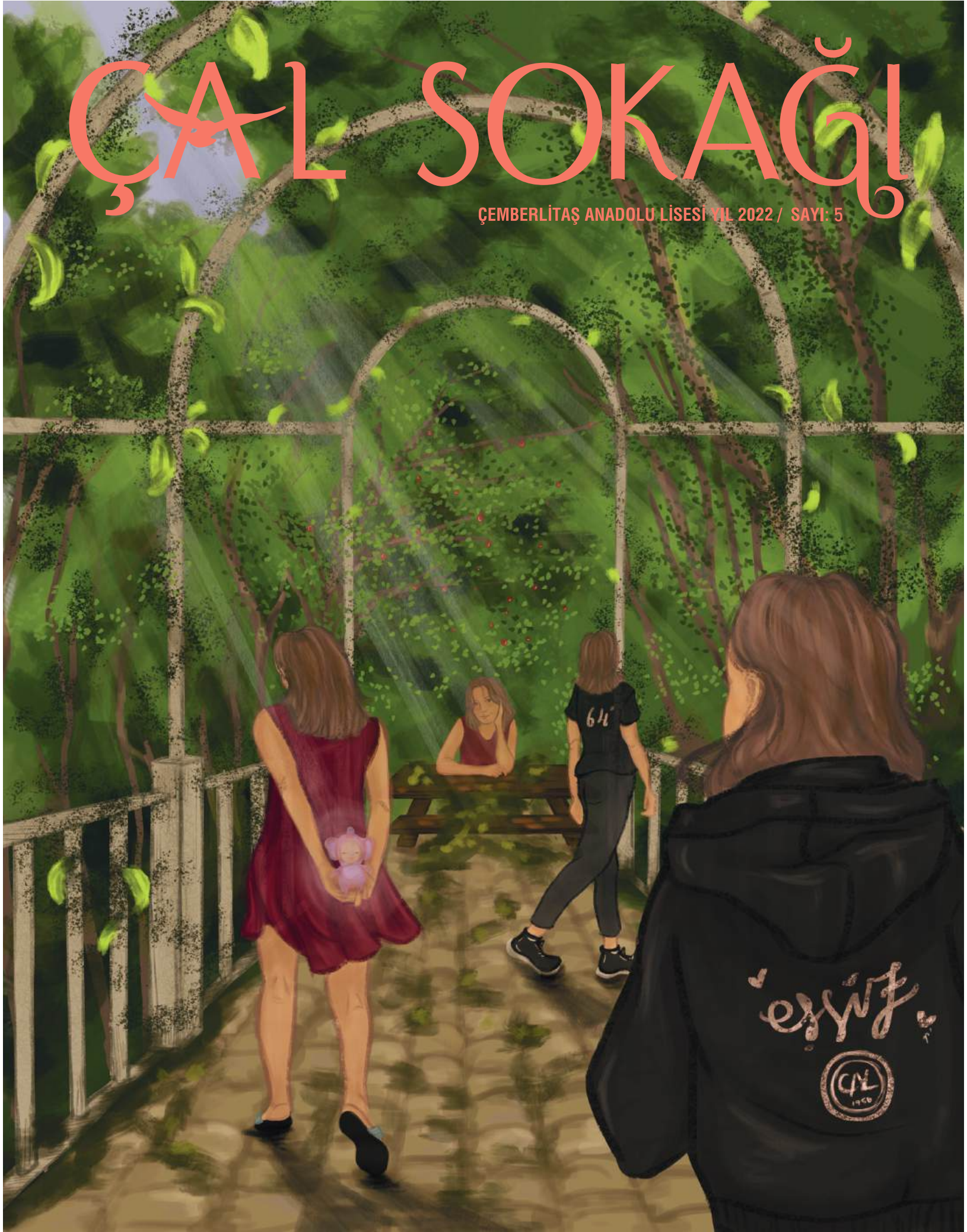

ÇAL SOKAĞI

ÇEMBERLİTAŞ ANADOLU LİSESİ YIL 2022 / SAYI: 5

ÇAL SOKAĞI

Yıl: 2022 - Sayı: 5

İMTİYAZ SAHİBİ

Çemberlitaş Anadolu Lisesi Müdürü
Serkan AYDIN

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Zeynep YILMAZ
Gülüzar ÜSTÜNDAĞ
Burcu ACAR

YAYIN KURULU

Elif Nisan ÇETİN
Ece Zeynep SEÇİK
Firooza SADIQ
Ali Ensar ÖZGEN
Ada Baran ALAN
Aybüke KANDEMİR
Ece Su Akdeniz
Hale TERZİ
Selin GÖNÜLTAŞ
Rabia ENGİN
Eyüp Emre ÇAM
Elif OCAKLI
Hatice Betül SARIKAYA
Sude Nur AKKÖSE
Zeynep ARSLAN
Vildan TEKİN

DİZGİ - TASARIM

Firooza SADIQ
Ece Zeynep SEÇİK

KAPAK TASARIM

Rumeysa BORA

ÇİZİM EKİBİ

Ayça KARADAYI
Elif Nisan ÇETİN
Nisa Nur ÖRAN
Firooza SADIQ
Rabia ENGİN
Nergis YILDIRIM
Zeynep ESGİCİ
Berra ERGÜN
İlyas SOLMAZ
Elif PINAR

BASKI

Şan Ofset

Hamidiye Mah. Anadolu Cad.No:50

Hayatlarımız boyunca farklı yollardan yürüsek de yollarımızın yine ÇAL Sokağı'nda kesiştiği tüm okurlarımıza merhaba,

Bizi ayıran bir dönemi, uzaktan eğitim sürecinde hazırladığımız 4. sayımız için birleşerek bitirdik ve ardından bu sefer yüz yüze gelebildiğimiz toplantılarla 5. sayımız için çalışmalarına başladık.

Yeni okul dönemine başladığımızda her bir ÇAL Sokağı üyesini tekrar yüz yüze görmek ve hatta bazılarını ilk kez canlı olarak görmek hepimizi çok mutlu etti. Çokça heveslendiğimiz anlara umutsuzluğa kapılıp tüm yaratıcılığımızı kaybettiğimiz günler de eşlik etti. "Umut" neredeyse her toplantıda konuşmalarımızın bir parçası halindedeydi. Gelen yazıların geneline hâkim olan umutsuzluk... Bunu fark ettiğimizde karamsarlığa kapılsak da güz ve kış döneminde birlikte gittiğimiz tiyatro, katıldığımız söyleşi, önceki sayımızda yayın kurulu olarak birlikte yazdığımız metnin sahneye uyarlanması gibi etkinlikler bizi bir arada tuttu.

Artık hep beraber yeni ekibimizle yeni sayımız için "Şoför" koltuğundaydık. "Güz Vakti"ni bol bol edebiyat ile geçirip tam gaz ilerledik. Ama bazen olur ya aksilikler "Peş Peşe" gelir, "Bütün" emekleriniz boşa gider, zamanınız harcanmış olur, "Yaşam Alevi" niz söner. İşte biz ÇAL Sokağı ekibi olarak böyle zamanlarda "Aşk Nedir?" sorusuna bir cevap bularak ilerlemeye devam ettik. Ve baharın gelişini "Şiiristan" da şiiri hissederek kutladık. Baharın verdiği ışık ile dergimiz bir "Anka" gibi "Yeniden Doğmaya" başladı. 66. dönemlerimizi "Tenis Apartmanı"na uğurladıktan sonra "Beni Hatırla, Denize Dönmek İstiyorum" diye bağırarak ve çıkmayı bekleyen dergimiz Haldun Dormen röportajıyla artık hazırды.

Mevsimler değişti, sarmaşıklar bir bir renk değiştirdi, sonunda yeniden kavuşma vakti geldi. Nihayet büyük emekler vererek hazırladığımız 5. sayımızı elimizde tutabiliyoruz. Sayfaları çevirdikçe tüm çabamızın, gündüzlerimize kattığımız gecelerimizin, her duyguyu ayrı ayrı tatmamızın somutlaşmış haline şahit olabilmek bizler için her seferinde olduğu gibi çok değerli.

Şimdi sizler de bulunduğunuz zaman mekan fark etmeksizin bizimle ÇAL Sokağı'nda buluşuyorsunuz. Dileriz ki keyifle okur ve bir noktada kendinizi bulursunuz.

Haldun Dormen'in dediği gibi: Kapılarınız umuda her zaman açık olsun.

YAYIN KURULU

İrem Eşsiz anısına...

Bul Beni Kaybolmuşum/ 2. Sayı s.21

İnsanoğlu ve Maskesi/ 1. Sayı s.37

Korkularım/ 2. Sayı s.35

Şiiristan'19

Yalnızca Bir İç Dökümü

Elif PİRE

*Ayrılık ne biliyor musun?
Ne araya yolların girmesi
Ne kapanan kapılar
Ne yıldız kayması gecede, ne güz
Ne ceplerde tren tarifesi
Ne de turna katarı gökte
İnsanın içini dökmekten vazgeçmesi ayrılık!*

Her bitiş bir başlangıca gebedir. Çoğu zaman yeni bir yola girmek için eski yolumuzu geride bırakmamız gerekir. Bu yıl okul başlarken iki ucun arasında sürükleniyordum. Bir yanda mezun olup hayata kocaman bir adım atacak olmanın heyecanı, diğer yanda Çemberlitaş'ta son senemi geçirecek olmamın verdiği hüznün. Ama bu bir veda yazısı olmayacak. Anladım ki her son bir veda demek değil. Artık biliyorum yolumu değiştirsem bile ayak izlerimin koridorlarda dolaşmaya devam edeceğini.

Okula geldiğim ilk günkü korkuyu hâlâ anımsıyorum. Son yılıma geldiğimde yuvamdan ayrılıyormuş gibi hissedeceğimi tahmin bile etmiyordum. Daha ilk hafta üstümdeki şaşkınlığı atamamışken Zeynep Hoca “Yayın ve İletişim Kulübü”nü seç, birlikte çalışalım.” demişti. Bu öneri tüm lise hayatımı etkiledi. “ÇAL Sokağı”nı kuran ekipte olma fırsatı yakalamıştım. Aldığım birçok dersi de dergi çalışmalarına borçluyum. İnsanlarla iletişim kurmaktaki endişelerimi yavaş yavaş geride bırakmıştım ve kabuğumu kırıyordum. Şansıma dört yıl boyunca edebiyat dersime Zeynep Hoca girdi. Dergi çalışmaları, edebiyat dersleri derken kendimi keşfetmem için destekliyordu beni. Dergi ile birlikte Gülizar Hoca ile de tanıştım. Bu yıla dek hangi etkinlikte bulunduysam, daha doğrusu kendim için her ne yaptıysam onların sayesinde. Her şey bir yana “ÇAL Sokağı”nın bir parçası olmak paha biçilemez bir şey. O sokağa yolu düşen herkes hemfikirdir benimle. Bizim açtığımız yolu her dönemde yeni renklerin devam ettireceğini bilmek çok farklı bir his. Adım adım genişleyen bir yolda ilk adımları atabilmek...

İlk sayıyı çıkarışımızın ardından sırada hiç tecrübe etmediğim bir gün vardı: 21 Mart, Şiiristan. Sadece Çemberlitaş'ta "Dünya Şiir Günü"nü kutlamanın özel bir adı vardır. Okulu araştırırken fotoğraflarını görüp hayran kaldığım Şiiristan'da ilk bulunuşumda büyülenmiş gibi hissetmişim. Her tarafta renk renk süsler, şiirler... İlk kez o gün sahneye çıkmıştım. Dinletin sonunda hep bir ağızdan "Hayat Bayram Olsa" demiştik. Şarkının eşliğinde koskoca bir kalabalık ellerini bize doğru uzatmış, içine şiirler koyduğumuz balonları onlara atmamızı bekliyordu. Konferans salonunu bir daha hiç o kadar kalabalık görmedim. Pandemiyle birlikte okullar da kapanınca hayatımın ilk ve -bu yılını saymazsak- tek Şiiristan'ımı 9. sınıfta kutladım. 10. sınıfta hazırlıklarımız bitmişken uzaktan eğitime geçtik.

Pandemi, yapabileceğimiz birçok güzel şeyi yapmamıza engel olsa da mutluluğa ulaşmak için elimizden geleni yaptık bir buçuk yıl boyunca.

"Duvar Dibi Radyo"muz vardı mesela. Geçen senenin 11/F'si olarak her birimiz ilgimize göre kendi radyo programımızı yapmıştık. Şüphesiz uzaktan eğitimin nadir eğlenceli anlarındandı o programlar. Gün geldi şairleri canlandırdık, gün geldi yazdığımız tiyatro metinlerini seslendirdik. Eşit ağırlıklı olmanın kıymetini derinden hissettiğim günlerdi. Ekranın karşısında dersten azıcık kopmaya başladığımız anlarda Zeynep Hoca ve Gülizar Hoca bizi canlandıracak eğlenceli fikirlerle gelirlerdi hep. Tüm sıkıntılı durumlara rağmen dersler benim için keyifli geçerdi. Şimdi bile uzaktan eğitim sürecini bu güzel anılarla hatırlıyorum. Güçlü bağlar kurduğumuz için yan yana olmasak da birbirimize destek oluyorduk.

Her ne kadar bir şeyler yarım kalmış olsa da Çemberlitaş denince aklıma hep güzel şeyler gelecek: Engin Hoca'nın her sabah "Günaydın Pire!" deyişi -Bazen elime bir edebiyat dergisi tutuştururdu ve koyu bir sohbet dalarlardık -Zeynep Hoca ile yaptığımız onlarca güzel etkinlik ve her bocaladığımda bana elini uzattığı, Gülizar Hoca ile her rastlaştığımızda yaptığımız ayaküstü sohbetler ve yazılarımı ince ince yorumlayışı, Ceyda Hoca ile kantinin hep aynı köşesinde kendi içimizde derinlere dalışımız, Herr Karaparça ve Frau Şahin'in heveslendirmesiyle arkadaşlarımla yabancı dil pratiği yapışımız ve en çok da öğle aralarında hep beraber yemek yiyip zaman zaman gülüp zaman zaman hüzünlenişimiz. Sanırım Çemberlitaş'ın hiçbir yönünü unutamayacağım. İyisiyle kötüsüyle, sevinciyle kederiyle bu okulda biriktirdiğim her bir anı beni ben yaptı. Böylelikle birçok insan kazandım dört yıl boyunca.

Çemberlitaş; sadece ders gördüğüm bir yer değil, kendimi güvende hissettiğim ve bir şeyler paylaşabileceğim insanlarla dolu bir yer. Tam da bu yüzden mezun olmak bir ayrılık değil benim için. Çünkü Şükrü Erbaş'ın dediği gibi "Ayrılık, insanın içini dökmekten vazgeçmesi, kendini anlatacak hiç kimsenin olmayışı bırakıp gittiği yerde." Çemberlitaşlı olduğumdan beri iyi kötü her günümde, ne kadar uzakta olursam olayım yanımda olacak birilerinin var olduğunu biliyorum. Tam da bu yüzden bu bir veda yazısı değil yalnızca bir iç dökümü...

GÜZ VAKTİ

Şeyma Nur DİVAN

Titreyen ellerim nefesinle ısınır
Gece tüm ıssızlığıyla veda ederken bu diyara
Güneşin gelişini görürüm uzaktan
Sen ki ışıtan en karanlık imgelerini zihnimin
Koca yürekli, bilge sema

Sonbahar gelsin bu diyara
Gelsin ki seni tüm saflığıyla görsün bu gözler
Varoluşsal dertler ve tüm kötülüklerden arınmış
Ruhu bembeyaz yavru bir ceylan gibi
Okusun bu kalpler tüm benliğini
Tüm masumluğunu çeksın içine
Nefessiz bir ruh gibi...

Sen ki varlığımın köklerini besleyen sular gibisin
Sen ki neşem, kederim, her şeyimsin
Varlığımı var edensin

Çizim: Elif Niasn ÇETİN

Çizim: Berra ERGÜN

BAZEN

Zehra Nur DEMİRTAŞ

Sessiz bir sokaktan geçiyorum,
Yalnız günün aydınlığında.
Esen rüzgâr bana fısıldıyor
“Yolun uzun daha.”

Bense seviniyorum içten içe
Düşünecek zamanım var diye.
“Düşünmek insanı yorar.” diyor çınar
Yüzyıllık yalnızlığın verdiği tecrübeyle.

Oysa bilmiyorum
Beni zihnimdeki gürültü ayakta tutuyor.
Keşkelerimi, iyikilerimi,
Belkilerimi gizliyorum o kargaşaya.
Ve en zoru da
Yaşıyorlar ben var oldukça.

Bakmayın var olmak dediğime
Nefes alıyorum işte,
Hissizleşen bedenimle.
Sevmek sevilme yabancı kalıyor yüreğime
Gün geçtikçe.

Durmak bilmeyen zaman ardında
Sıralanıyor ukteler
Bir bakmışsın
Sevinç kapına duvar olup örülmüşler.

Türk Tiyatrosunun Duayen İsmi: **HALDUN DORMEN**

“Bir mumu yakmak bütün dünyayı aydınlatmak demektir.”

Kendini tiyatroya adanmış bir insan. Oyunculuk, yönetmenlik, televizyonculuk, radyoculuk, gazetecilik, oyun yazarlığı, eğitimlik, anılarınızı yazdığınız beş kitap... Biz dört koldan sizinle ilgili araştırma yaparken yorulduk, siz bu kadar şeyi hayatınıza nasıl sığdırdınız, nereden buluyorsunuz bunca enerjiyi?

Enerjiyi nasıl buluyorum bilmiyorum. Her zaman buluyorum. Bu yaşta hâlâ buluyorum. Çok güzel bir şey. Allah'ın bana verdiği bir nimet bu. Bu yaşta hâlâ enerji doluyum. Hâlâ sizlerle konuşmaktan, ders almaktan, ders vermekten zevk alıyorum. Ama sanırım en büyük enerjiyi insan sevgisinden, işimi sevmemden, hayatı sevmemden alıyorum. Ve hiçbir zaman umudu yitirmekten.

Yani umudu hiçbir zaman yitirmeyin.

Peki bu umudu nasıl canlı tutacağız?

Güzel şeyleri görmeye çalışın. Çok gençsiniz daha, bu yaşlarda bir dergi çıkarıyorsunuz mesela, bu çok güzel. Umutsuz olduğunuzda her şeyin bir sonu olduğunu düşünün, her inişin bir çıkışı vardır. Güzel tarafından bakacağız. Umudunuzu n'olur yitirmeyin ve bu huyunuzu başkalarına da aşılayın. Aşılayın. Aşılayın. Aşılayın. Umut çok önemli.

Tiyatroyla tanışmanız nasıl oldu? “Ben tiyatrocuya olacağım.” dediğiniz ilk an ne zaman gerçekleşti?

Gerçekleşmedi. Öyle doğdum. Başka bir şey hatırlamıyorum doğrusu. Doğduğumdan beri gösteri sanatlarının içinde oldum. Küçüklüğümde beri radyolardan, tabii o zaman televizyon yoktu, sinemalardan, sanatsal dergilerden çok büyük keyif almaya başladım. Ve şansım da yardım etti, ailem bana çok yardımcı oldu.

Aileniz de tiyatroya çok sık gider miydi?

Ailem de devamlı konserlere, tiyatrolara giderdi. Bizi de götürürlerdi. Bir bakıma şanslıyım ben. Ben zaten şanslı doğduğumu düşünüyorum. Ben oyuncu olmak istediğimi söylediğimde babam bana karşı çıkmadı, “Seçtiğin yola saygı duyuyorum ama bana söz vereceksin, olduğun şeyin en iyisi olacaksın,” dedi. 1950’lerde bana oyuncu olamazsın dememesi normal değildi. Ama benim babam çok aydın bir adamdı. Bu bakımdan çok şanslıyım. Bana çok yardımcı oldu.

Siz bu konuda destek görmüş şanslı kişilerden-siniz. Peki bu konuda ailesinden şu an destek göremeyen ve tiyatroyu ya da istediği mesleği ikinci plana atmak zorunda kalan gençlere ne söylemek istersiniz?

Kendi kendinize yolu açacaksınız. Bunun yok başka çaresi. Tabii ben ailemden çok sıkı destek gördüm fakat çevremden de bir o kadar kötü baskı gördüm. Yapamazsın! Edemezsin! Zengin çocuğu... Ama ben bir kulağımı, bir gözümü kapattım ve azimle çalıştım. Çok yıkıcı şeyler söylediler. Vakit bulursanız ve kitabımı okursanız size hayatta çok destekçi olacaktır.

Türk tiyatrosunda müzikaller dönemini başlatan kişilerden birisiniz. Üstelik yönetmenliğini üstlendiğiniz “Lüküs Hayat” 1984’ten 2012’ye kadar aralıksız sahnelendi. Siz bu başarıyı neye bağlıyorsunuz? “Lüküs Hayat” sizin için ne ifade ediyor?

İlk müzikali sen yaptın diyorlar. Ben yapmadım fakat bence “Lüküs Hayat” ilk önemli müzikalimiz. Birçok müzikalimiz vardı fakat “Lüküs Hayat” Amerikan tarzı farklı bir müzikaldi. 1980’li yıllarda bana sahneye koy dediklerinde “Koymam ne yapacağım” demiştim. İstemedim ve Gencay Gürün o zamanlar Şehir Tiyatroları’nın yöneticisiydi. Benim ağzımdan girdi burnumdan çıktı ve bana yaptırttı. İyi ki yapmışım. Çok mutlu oldum çünkü bundan sonra “Lüküs Hayat” hayatımın önemli bir parçası oldu.

Peki tiyatrodan en sevmediğiniz şey nedir? Bildiğimiz kadarıyla abartıdan hiç hoşlanmazmışınız.

Hayatta da abartıyı sevmiyorum. Abartıdan kaçıyorum hep. Asistanım Cengizhan da bilir, abartı benim en korktuğum şey. Tiyatrodan abartı çok çirkin bir şey. Birtakım komediler var örneğin. Beni çok rahatsız eder fakat insanlar gülüyor onlara. Sonunda çok bir şey kalmıyor. Milyonlar kazanıyor o komediler fakat iz bırakmıyor bende.

Bildiğiniz gibi bizler tiyatronun belli bir dönemine şahit olduk. Siz ise birçok dönemini gördünüz. Siz tiyatrodaki değişimleri gördünüz hatta bu değişimlere katkıda bulundunuz. Yenilikler getirdiniz. Bu değişim hakkında ne düşünüyorsunuz?

Tiyatro aslında 3000 yıllık bir sanat. Genel olarak hiç değişmez, tiyatro tiyatrodur. Dört ayak üstünde durur. Şu anda gençlerin yaptığı alternatif tiyatrolar var. Ben onları çok beğeniyorum çünkü bence Türk tiyatrosunun geleceği onlara bağlı. Yeni yeni yazarlar çıkıyor, yeni yeni yönetmenler çıkıyor. Hep çıkıyordu zaten. Çok iyi oyuncularımız var. Parlak yönetmenlerimiz ve parlak yazarlarımız çıkıyor alternatif tiyatrolarda. Yazar çok önemli çünkü tiyatro demek yazar demek. Türk tiyatrosunda yazar vardı ama az vardı. Şimdi birden fişkırmaya başladı. Genç yazarlar ve gayet de iyi hepsi. Onun için ben çok umutla bakıyorum. Hep umudum var ya benim. Bence tiyatronun geleceği iyi. Sizin katkılarınızla daha iyi olacak.

Tiyatronun değişim zamanlarına çokça şahit oldunuz. Dolayısıyla tiyatronun izleyici kitlesinin de değişimine şahit oldunuz, bu kuşaklar arasındaki farkı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yani izleyici şu şekilde değişti. Tiyatro izleyicisi değişmedi. Gençler yetişmeye başladı. Yani o eski tiyatroya gidenler daha az gitmeye başladı, gençler daha çok gelmeye başladılar. Tabii gençlerin zevkleri eskilere göre biraz değişik. Müzik zevkleri farklı, görüşleri farklı. Yani tam eski şekilde hiçbir şey yapamıyorsunuz. Mutlaka gençlere uymanız lazım o yüzden ben gençlere çok yakınlım. Onlar benden çok şey öğreniyor, ben onlardan çok şey öğreniyorum, zamana ayak uyduruyorum çünkü onlar sayesinde. Tiyatro değişmedi, seyircisi de değişmedi, seyir tarzı değişti diyelim. Eski oyunlar, gene Shakespeare her zaman var. Shakespeare oyunları gibi iyi oyunlar her zaman var. Ama avangard oyunlar başladı, benim bile içinden çıkamadığım birtakım oyunlar var. Gençler daha çok beğeniyor onları.

Afife Jale ödülleri verilme başlanmasında sizin çok büyük katkıların olduğunu öğrendik, bu süreç nasıl gelişti?

Efendim, ben küçükken tiyatro dergilerine meraklıydım. Çok okurdum çocukken tabii. Afife'nin ölümü hakkında bir yazı okudum. Hiç tanıımıyordum Afife'yi. Hayatımda ilk defa orada duydum. Hiç tanıımıyordum. İlk defa orada okudum. Çok duygulandım. Türk tiyatrosunda sahneye çıkan ilk Müslüman Türk kadını. İlk kez sahneye çıkıyor, tiyatroya baskın yapılıyor, oynaması engelleniyor, hastalanıyor, çok acı çekiyor, acı çekerek ölüyor falan. Ben bu kadın için mutlaka bir gün bir şey yapmalıyım dedim daha o yaşta. Ve çok şükür yapabildim. Bu da bir azim meselesi, isteyince yapıyorsunuz yani. Kolay olmadı ama yaptım. Gene şansım yardım etti. Bu sene 25.yılı kutluyoruz. İnşallah 19 Ekim'de.

Birçok sanat dalında çalışmalar yaptınız, gerek sinemada gerek televizyonda programlar ve dizilerde yer aldınız. Ama bunların içinde tiyatro çok daha baskındı. Sizi tiyatroya bu kadar bağlayan şey nedir?

Aslında ben sinemaya daha meraklıydım. İlk çocukluğumuzda hayatımızda hep sinema vardı. Filmleri görmüştüm. Filmlerde bir parça olmak istiyordum ve sonra karar verdim, "İyi bir sinemacı olmak için tiyatro eğitimi almam lazım" dedim. Onun için tiyatroculuk eğitimi aldım. Amerika'ya gittim ve orada tiyatro eğitimi aldım. Ve tiyatro bana daha çekici gelmeye başladı. Gerçi film de yaptım ama tiyatro her zaman galip geldi.

Tiyatrodaki canlı tepkiyi mi sevdiniz?

Tiyatroda çünkü seyirciyle birbirinize bakarak bir şey söylüyorsunuz ve karşı karşıya bir alışverişiniz var. Sinema öyle değil ki beyaz bir perde var öyle aranızda. Kesik kesik. Sonrayı alıyorsunuz, sonra baştan alıyorsunuz. İlk önce ölüyorsunuz sonra diriliyorsunuz...

Bir dönem "Dadı" dizisindeki Uşak Pertev rolüyle büyük bir popülerite kazandınız. Sizi tiyatrodan tanımayanlar da bu rolle tanımış oldu.

Uşak Pertev sizin hayatınızda bir şeyleri değiştirdi mi, size neler kattı?

Değiştirmedim ama aslında Pertev'i ben yapmak istemedim ilk başta. Çünkü öyle bir karakter yok artık dünya üzerinde. Yani uşak diye bir şey kalmadı. Sonra o kadar ısrar etti ki yapımcı, kabul ettim, iyi ki kabul ettim, şimdi çok sevindim. Ve severek oynadım. Bana tiyatro dışında da ün kazandırdı. Beni çok sevdi insanlara. Ve hâlâ bana Pertev'den bahsediyorlar.

Aynı zamanda yönetmenlik de yaptınız, peki sinema yönetmenliği mi tiyatro yönetmenliği mi sizi daha çok cezbediyor?

Ben sinema yönetmenliği eğitimi almadım. Tiyatro eğitimi aldım. Yönetmenlik eğitimi alırken aktörlük eğitimi de alıyorsunuz, beraber öğrenmeye çalıştım ikisini. Sinema için Hollywood'a gittim bir yaz. Hollywood'da da gene uğraştım tiyatroyla, Pasadena Playhouse tiyatrosunda üç oyunda rol aldım, bunlardan bir tanesi başroldü, İngilizce başroldü, üçü de önemli rollerdi. Orada birtakım işlere girebilirdim ama ben hep Türkiye'de yürümek istediğim için üstüne düşmedim yani. Kalabilirdim Hollywood'da ve bu azmimle orada bir şeyler yapabiliirdim ama Türkiye'ye dönmeyi tercih ettim.

Türkiye daha mı rahat hissettiriyordu?

Türkiye değerlidir. Türkiye'de yaşamak, İstanbul'da yaşamak, Türkiye için bir şey yapmak, Türklük adına bir şey kazandırmak bana daha çok önemli geldi.

Sinema yönetmenliği ile tiyatro yönetmenliği arasındaki farklar nelerdir?

Bence pek çok büyük bir fark yok. İkisinde de insanlarla uğraşıyorsunuz. İnsanların duygularını dile getirmeye çalışıyorsunuz. Ama sinemada bir de sinema tekniğini bilmeniz lazım. Kamera, ışık vs. Ama tiyatrodaki ses, vücut ve insanın kendi içselliğiyle oynamasını tebliğ etmeniz lazım. Ve bu tabii şeyle başlıyor. Ben şimdi öğrencilerime güvenli olmalarını öğretmeye çalışıyorum. Onu öğrenmesi lazım öğrencinin. Mesela bugün müzikal dersimiz var, herkesin mutlaka çıkıp seyirci önünde şarkı söylemesini istiyorum. Çünkü seyircinin önünde şarkı söyleyince “Aa ben yaptım, seyirci önünde şarkı söylüyorum, alkışlandım” oluyor.

Hem oyuncu hem yönetmen hem oyun yazarısınız, bunlar farklı roller ama bir rolün yararını başka bir şeyde kullandınız mı? Mesela bir oyun yazarken bu oyun nasıl yönetilirdi diye planlama yaptınız mı?

Otomatik olarak yazarken oynuyor ve yönetiyorsunuz. Yazarken “Böyle okunması lazım, doğru Türkçe kullanılması lazım” diye yönlendirebiliyorum. Oyunlardaki dil konuşma dilidir ve herkes farklı konuşur. Sahnede nasıl konuşulması gerektiğini yazarak belirtebiliyorum.

Bize önerebileceğiniz mutlaka izlemelisiniz dediğiniz tiyatrolar var mı?

Çok iyi oyunlar var. “Amadeus” var mesela. “Toz” var, tek kişilik; Zerrin Tekindor oynuyor ama müthiş. Devlet Tiyatrolarında “Karmakarışık” a yer bulursanız gidebilirsiniz. “Profesyonel” e bilet bulursanız mutlaka gidin, çok çok iyi. “Dünya’da Karşılaşmış Gibi” var. Fırat Tanış’ın oyunu var: “Gelin Tanış Olalım” çok güzel bir komedi var: “Ahududu” Suna Keskin’le Melek Baykal oynuyorlar. Çok komik ve çok güzel...

Özel tiyatroların pahalılığı hakkında ne düşünüyorsunuz?

Bilet satmak için isimlere ihtiyaçları var. İsimler için paraya ihtiyaçları var ve para için de bilet satmaya

ihtiyaçları var. Bir de prodüksiyon tabii ki.

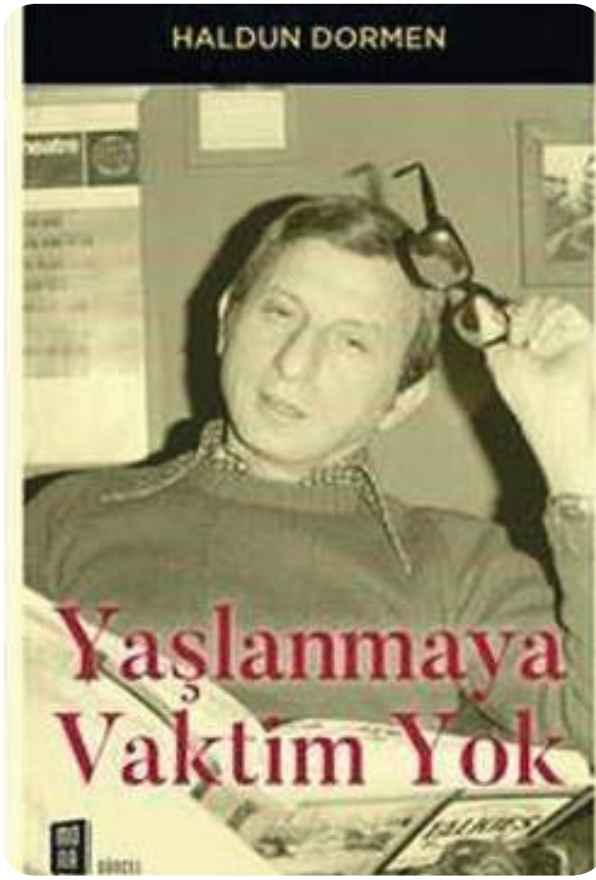
Yurt dışında konservatuvar okudunuz, orada okumakla burada okumak arasında farklar var mı?

Orada okumakla burada okumanın artık farkı kalmadı, burada da konservatuvarların bazıları çok iyi şimdi, gerçekten çok iyi. Mesela ben Yale’e gittim, en iyi tiyatro okuluydu. Orada dans dersi yoktu benim aldığım zamanda. Şan dersi yoktu. Ben onları sonradan New York’ta aldım. Burada bizim okulda var, şan dersi de var, hareket de var, dans dersi de var. Bir aktörün mutlaka elini kolunu nereye koyacağını bilmesi lazım, sesini iyice kullanması lazım. Çünkü bizim işimiz, görevimiz ne? Sesimizi duyurmak ve kendimizi göstermek değil mi? Onun için şart. Ben son yıllardaki Amerikan okullarını bilmiyorum ama yine zamanında şimdikinden pek farklı değildi.

Bir de klasik müzik dinliyorum dediniz, önerebileceğiniz neler var? Daha bilinmeyenlerden?

Ben her şeyi dinliyorum ama benim sevdiğim besteciler var. Mesela Tchaikovsky çok dinliyorum. Rahmaninov, yeni favorim Rahmaninov. Rahmi diyoruz ona. Eee tabii şeyleri saymıyorum Beethoven falan... Dün Mozart’ın üvertürlerini dinledim, hiç bilmiyordum ama kırk beş tane falan üvertürü var. Herhalde operası yok, yalnız üvertürler yazmış.

Günümüz şarkılarını nasıl buluyorsunuz peki, en son doğum gününüzde videolarınız gelmişti ve çok eğlendiğiniz bir videoyu izlemiştik. Zamana uyumunuz çok iyi gerçekten.

Biraz önce söylediğim şey: Gençler benden çok şey öğreniyor, ben de gençlerden çok şey öğreniyorum. Ben onlara ayak uydurmaya çalışıyorum. Çünkü başka türlü halka hitap edilemez. Seyirciye bakıyorum, yüzde doksanı çok genç, yani mecburum onların dilini konuşmaya.

Müzikallere ilginizi nasıl anladınız peki? Nasıl başladı?

Sahneye olan ilgimden, ilk seyrettiğim Amerikan müzikallerinden, Alman müzikallerinden. O zaman çok vardı çünkü, çok şaşaalı müzikaller vardı işte. Hep onlar gibi olmak isterdim. Tabii ilk başta şeyi düşünmüyorsunuz, yönetmenlik sonradan geliyor, farkında olmadan geliyor. İlk başta ben de onlar gibi olayım, ben de dans edeyim, ben de şarkı söyleyeyim, ben de oynayayım gibi şeyler düşünüyorsunuz, sonra yavaş yavaş o tarafa doğru gidiyor iş.

Şu an önerebileceğiniz müzikal tiyatro var mı sahnelenen?

Önerebileceğim “Damdaki Kemancı” var. Onu muhakkak görün. Hem iyi oynanıyor, hem iyi bir müzikal. Bir de dünya çapında meşhur müzikallerden birisi. İzlemenizi öneririm.

Yaşınızı bilmeseydiniz kaç yaşında olurdunuz?

25 yaşındayım ben. Kendimi yaşlı hissetmiyorum. Enerjim ve çalışma gücüm var. Oyuncululuğu şimdilik bıraktım. Tiyatro oynamak istemiyorum ama elimden geldiği kadar yönetip hocalık yapacağım. Benim prensibim var: *Bir mumu yakmak bütün dünyayı aydınlatmak demektir.* Ben sana bir şey öğretirim, sen bana bir şey öğretirsin ve az da olsa dünyayı aydınlatırız.

Hayatınızın her anını dolu dolu yaşadınız, hayal ettiğiniz her şeyi gerçekleştirdiniz. Buradan bakınca liseli Haldun Dormen’e ne söylemek istersiniz?

Azminden vazgeçme! Tiyatrocu ol, tiyatrocu ol, tiyatrocu ol. Çünkü ben kararlıyım. Babam beni okula göndermeseydi de giderdim bir tiyatroya çirak olarak girerdim, gene tiyatrocu olurum...

Kamışın Hayatı

Ali Ensar ÖZGEN

Bir derenin kenarında aynı zamanda biten Mısır, Çörek Otu, Seylan, Meşe ve Kamış bitkileri varmış. Bu bitkiler beraber büyüyor ve arkadaşça yaşıyorlarmış. Çörek Otu, ne zaman birisinin yaprağı sararır, ne zaman biri hastalanırsa onun imdadına yetişir, derdine şifa olurmuş. Meşe, çok olgun ve dik duruşlu bir bitkiymiş; ne zaman güneş kaybolur, bitkiler korkuya kapılır, Meşe bir baba gibi hepsini kucaklarmış. Seylan, bitkiler içinde en pozitifiymiş, neşesini kimse bozamaz, herkese ışık saçarmış. Mısır, zekâsı ve şakacı tavrıyla girdiği ortamda altın gibi parlarmış. Mısır zaman zaman bu zekâsını Seylan'ı etkilemek için kullanırmış. Aralarındaki özel bağ, ta derenin karşısından anlaşılırmış. Ve Kamış, dereye daha yakın, onlara daha uzak olduğu için hep kederli imiş. Onları çok sevdiği ve onlardan uzak olduğu için hüznlenen Kamış, zaman geçtikçe kötü huylu biri olmuş. Her konuşmasında diğer bitkilere negatif duygular salar, onların içini karartırmış. Bu yüzden Seylan ile sürekli tartışırlarmış. Seylan, kin ve nefret gibi kendine yakışmayan duygular beslememek için Kamış'ı görmezden gelip onu hiç tanımayıormuş gibi davranmaya çalışıyormuş. Oysa Kamış, Seylan'a âşıkmiş.

Seylan'ın Kamış'a karşı takındığı olumsuz tavır, Kamış'ı yaralamış. Bunun adı aşk ya, Seylan her onu görmezden geldiğinde Kamış ona daha fazla bağlanmış. Çörek, Seylan'ın yarasını her kapattığında, Meşe endamıyla Seylan'ı her sardığında Kamış araya girer, kavga çıkarırmış. Ve Seylan, yaşananlara daha fazla dayanamayıp hasta olmuş. Bu hastalığa Çörek bile derman olamamış. Seylan'ın bu durumundan kahrolan Mısır ona dokunmak için günlerce, haftalarca gesesini gündüzüne katarak bir sarmaşığını Seylan'ın yarasına sarmış. Kamış feryat edecekken Seylan'ın iyileştiğini görüp Seylan'a verdiği zararı anlayarak

bir daha konuşmamaya yemin etmiş. Yalnız kalıp düşündükçe yaptığı hataları görmeye başlamış. Yaptığı her hata ona bir kabuk olarak dönmüş. Kamış konuşmamış ama onun eksikliğini de kimse fark etmemiş. Artık Seylan ve sevdiğine her an sarılan Mısır'ın keyfine diyecek yokmuş.

Her iyi şeyin bir sonu olduğu gibi bu birlikteliğin de bir sonu olacaktı. Şarkılar, türküler söyleyerek gezen bir kadın, Seylan'ı görür görmez kayıp bebeğine kavuşmuş gibi sevinerek evine gidip kaynar su ile geri dönmüş. Seylan'ı, Mısır'ın sarmaşıklarından ayırmış ve Seylan'ı suyun içine atmış. Mısır'ı da kolunun altına alarak evinin yolunu tutmuş. Seylan'ın gidişi Kamış'ı kahretmiş ve bu gidiş Kamış'ın gövdesinde en büyük kabuğu oluşturmuş. Seylan'dan geriye toprağa sinen kokusu kalmış.

Ertesi gün kadın, yanında kocası, oğlu ve köyün doktoru ile tekrar gelmiş. Doktor, Çörek Otu'nu kökünden sökerken baba ve oğul baltalarla meşeyi kesmeye başlamış. Meşe, her bitkinin bir yaratılış amacı olduğunu ve bir işe yaramak için gerekirse canını ver-

“
Sen de ömür boyu yalnız kalmayacaksın, elbet sen de bir gün bir işe yaradığını göreceksin.
 ”

mesi gerektiğini düşünerek durumu olgunlukla karşılamış. Beline gelen son öldürücü darbeden önce Kamış'a "Sen de ömür boyu yalnız kalmayacaksın, elbet sen de bir gün bir işe yaradığını göreceksin." demiş.

Mevsimler gelmiş geçmiş, Kamış'ın kabukları iyice sertleşmiş ama gelen giden olmamış. Geçen zaman içinde artık değersiz bir bitki olduğunu kabullenip Seylan kokan toprak ile yetinmeye karar vererek kendi köşesine çekilmiş.

Gel zaman git zaman kendi kendine konuşarak gelen bir adam, derenin suyu ile yıkanarak oturup düşüncelere dalmış. Dalgın dalgın etrafı seyrederken Kamış'ı görmüş. Hemen yanına gelip Kamış'ı incelemeye başlamış. Sonra yerden bir-iki metre yukarıdan karışıyla ölçü alarak Kamış'ı koparmış. Kamış neye uğradığını şaşırmış ve İnsan'ın omzunun üstünden son bir kez Seylan kokan toprağa bakmış. Böylece İnsan, Kamış'ı Seylan'ından ikinci kez ayırmış.

İşe yaramaz bir bitki olduğuna inanan Kamış'ın aklına Meşe'nin sözleri gelmiş. Ama rahatının bozulmasından asla memnun değilmiş. İnsan, Kamış'ı alıp bir odaya koymuş. Hem Seylan'dan hem de topraktan ayrıldığı için Kamış iyice sinirlenmiş. Ama artık dönüş yolu yokmuş. Artık ne Seylan ne de onun kokusu tüten toprak varmış. İstemedenden de olsa girdiği bu yolda Meşe'nin sözlerini düşünerek İnsan'ı beklemeye başlamış. Kamış, İnsan'ın yolunu gözlemiş, gözlemiş ama gelen giden olmamış. Bu bekleyiş içinde gittikçe sararmış. Kendini yaşlanmış gibi hissediyormuş. Hamlığını kaybetmiş.

***Kamış, kabuğu her soyulduğunda
eski anıların bıraktığı kötü
izlerden kurtulmuş.
Korkularından, hasetlerinden,
kibirinden...***

Durumunu kabullenip beklemeyi öğrendiği sırada İnsan gelmiş. İnsan, Kamış'ı evirmiş çevirmiş, iyice taramış ve başlamış teker teker kabuklarını soymaya. Kamış, kabuğu her soyulduğunda eski anıların bıraktığı kötü izlerden kurtulmuş. Korkularından, hasetlerinden, kibirinden arınmış. Kabukları soyuldukça Kamış'ın varlığı ortaya çıkmış. Gerçek varlığı. Ve İnsan, Kamış'ı bir kez daha olduğu yere bırakmış. Sabretmeyi öğrenen Kamış'a bırakılmak bu sefer zor gelmemiş. Sonra İnsan, kızgın demir ile gelip Kamış'ın içini açmış. Bu zorlu yanma sürecinin vermiş olduğu acı Kamış'a tatlı gelmiş. Ve yandıkça içinde daha derin bir aşka bağlanmış. İnsan ona yedi delik daha açıp içine kendi nefesini üflemiş.

Ve Kamış ciğerine ilk defa hava giren insan gibi -yeminli olmasına rağmen- istemsizce anlatmaya başlamış: Doğumunu, arkadaşlarını, dere kenarını, anılarını, Seylan'ı ve Ney oluşunu.

AŞK NEDİR?

Yasemin KURUCA

James Baldwin; *aşk bir mücadeledir, aşk bir savaştır, aşk büyümektir*, demişti. Oscar Wilde *aşk karşılıklı bir yanlış anlaşılmalıdır*, demişti. Freud ise *yaşam belirtisinin kökeninde duygulanma vardır*, demişti. *Duygulanmanın temelinde de aşk*. Bunca zıtlığa ve yaşamın özü olarak yorumlanacak kadar yüceliğe ev sahipliği yapan aşk... En doğrusu hangisi nasıl bilebiliriz, kendi doğrumuzu nasıl bulabiliriz? Taylor Jenkins Reid bir kitabında *herkesin aşk yaşamı orijinal, ilgi çekici, inceliklidir* demişti. Bütün basit tanımlara kafa tutar. O halde belki de geri sarmalı, bunu gerçekten en temelden, en basit tanımıyla ele almalıyız.

Aşk nedir?

Bir kimseye ya da bir şeye karşı duyulan aşırı sevgi ve bağlılık duygusu diye geçiyor sözlükte. Sonra ise hepimizin bildiği üzere özelleşiyor. Kimisi için bir araç oluyor, kimisi için bir yol, bir kıyı, son, başlangıç... Bense çoğu zaman kör topal yürüdüm bu meçhulde, ne diyeceğimi ne yapacağımı bilemedim. Benim için tek başına çözmesi asla mümkün olmayan bir bulmaca gibiydi. Eğer bir kez olsun bu çaresizliği hissettiyseniz diye söylüyorum, dünyanın en bayat tesellisi olabilir ama gerçek şu ki; yalnız değilsiniz.

Öncesinde biraz insanın bencil doğasını ele alalım. Herkesin yaşadığı bu kadar 'genel' bir duygunun yer edindiği her bir bedene yine nasıl bu kadar özel, bu kadar farklı hissettirebildiğine. Dünyada tekmişsiniz, en çaresiz sizmişsiniz hissini. Herkesin zihninde, hayatında ve vücudunda farklı şekillerde vuku bulan; uğruna savaşlar başlatılan, kan dökülen, ömür adanan bir başka duygu olduğunu sanmıyorum. Durum buyken ne bir yalnızlıktan ne de net, kesin ve değiştirilmez bir anlamdan bahsetmeye çalışmak yalnızca absürt olacaktır.

Sadece geçmişe, tarihe, büyük küçük dilediğiniz örneğe baktığımızda bile bu durumun sonuçlarının ne yaptığını, ne hissettiğini, bununla nasıl başa çıkacağını bilen ve rahatça sınıflandırıp kenara koyabilen bir zihnin ürünü olduğuna inanmak çok zor. Yani sevdiğiniz kıza açılmaktan korkmayın, Paris Helen'e açıldı ve efsanevi Truva Savaşı yaşandı, sizinkinin o kadar kötü biteceğini sanmıyorum. Eminim Helen de öyle biteceğini sanmıyordu. Sadece aşıkta ve başka ne yapabilir bilmiyordu.

Belki aşk aslında tüm tanımların ötesinde sadece budur, insanın bilinmeyene anlam yükleme ihtiyacını da göz önüne alırsak bu sözümona'noksanlığın'genel adıdır. Nietzsche ise bu konu hakkında *insan arzularını sever*, demişti. *Arzuladıklarını değil*. Plautus *aşk, elinde olanı değil, olmayanı ister* dedi. Cemal Süreya *sevmek çiftleşmek değil, tekleşmektir*, dedi.

Bunca tek taraflı yorum da bizi daha o kıvılcımın ilk doğduğu evreye götürüyor. Çoğumuzun iyi bildiği ve uzun süreler tıkkı kaldığı o kırmızı boyalı alana, 'platonik' olmaya. Lise yıllarındayken öğretmenim aşk işteş bir fiil değildir, demişti. Uzun süre aklımda yer edindiğini söylemek yalan olmaz. Tek taraflılığı mıdır onu aşk yapan, karşılık bulunca o saf halini kayıp mı eder? Bizim platoniklik adını verdiğimiz bu evre aslında aşkın en saf hali midir?

Platonik aşk aslında bilinenin aksine öyle karşılıksız, imkânsız aşk gibi anlamlara gelmez. Platonik aşk, Platon'un "Devlet" adlı eserinden türemiş bir deyim olmakla birlikte ismini düşünürün kendisinden alır. "Devlet" adlı eserinde Platon, gerçek olamayacak kadar ideal bir devleti tarif etmektedir ve özetleyecek olursak

gerçekleşmesi mümkün olmayan ama gerçekleşse ne güzel olur denilen arzulara tercüman olan bir deyim olan 'platonik' kavramı ortaya çıkar. Aslında platonik aşk dediğimizde üreme kurgulu doğal-tanrısal bir aşk değil, 'ideal aşk' ifade edilmektedir. Tasavvufta buna müşahhasan yani 'somuttan' mücerrede yani 'soyuta' ulaşma denir. Tinselle yani 'ruhsal' boyuta dönüşen aşk anlamına da sahiptir.

Kısacası birine olabilecek en 'ideal' şekilde 'soyut' bir boyutta 'ruhsal' bir bağ ile bağlanmaktan söz ediyoruz burada. Yalnız anlatınca çok şaşalı duran bu olay her nasılsa henüz liseli olan bizlerde bir akışa, bir mesaja, bir sese, bir resme akla hayale gelmeyecek anlamlar yüklemek, koridorda geçtiğini görünce kapıya koşmak, adım atsam mı atmasam mı, olur mu olmaz mı sorularında boğulmak olarak karşılık buluyor. İçinde zerrece kötülük barındırmayan bu duygu bana sorarsanız evet, aşkın en saf hâli. Hatta daha net bir benzetme yapmak gerekirse hayat denen şeye aralanan kapıdan içeri süzülen ve daha anlayamadan sizi çarpan rüzgâr gibi. Görünürde öyle usul, öyle narin, öyle zararsız ki bir kere çarpılmadan ne kadar sağlam ve sancılı olduğunu anlayamıyorsunuz. En nihayetinde gittiğinde de bir kere soluklanıp arkanıza bakıyorsunuz ve bu da geçti diyorsunuz ama emin olun, bir tarafınız her zaman canınızın yandığını hatırlıyor oluyor.

İster bunu İbn-i Sina gibi **aşk bütün varlığın esasıdır ve her şey ondan doğar** diyecek kadar ciddiye alın, ister Goethe gibi **aşk, zaman kaybından başka bir şey değildir** deyin; hepimizin ilkleri, yaşadıkları, yaşayamadıkları, yarım kalmışları, keşke yaşanmasaydı ya da yaşansaydı dedikleri var. Hepsinin de aşk denen şey için farklı bir tanımı var.

Çizim: Nisa Nur ORAN

Tam da bu sebeple ileride şu zamanlarınıza dönüp baktığınızda her biriniz ne kadar saf ve temiz olduğunuzu göreceksiniz. İster pişmanlık, ister vakit kaybı, ister mazi.... Beyninizi o zamanki hislerinizi dilediği hangi biçimde değerlendirirse değerlendirsün içinizde, derinlerde bir yerlerde ne kadar büyüdüğünüzün farkında olan o tarafınızın yüzünü gülümsetmeye yetiyor olacak. Çünkü bir daha o yaşta olup, bir daha ilk aşkınızı yaşayamayacağınızı, o zaman yabancı gelen o hissi aslında bir daha o denli doğal ve yoğun hissedemeyeceğinizi bilerseniz de '**aşk nedir**' sorusuna daha farkına bile varamadan ruhunuzun usulca verdiği o ilk cevap, bu 'dikkat kırılabilir' yazılı kutunun içine yerleştirdiğiniz tüm o anılarla birlikte zihninizin ücra köşelerinde, üstü tozlanırsa ve gün geçtikçe size yabancılaşsa dahi ilk günkü saflığıyla orada duruyor olacak. O cevaba, anılara ve kendinize iyi davranın. Sevgilerle...

İSTİKLAL'DE KÜLTÜR TURU

Candan DEMİRTÜRK, Eylül IŞIK, Zafer KAYMAZ

Okul nihayet sona erdiğinde guruldayan midelerimizin çağrısına kulak vererek meşhur pilavcımız Fevzi'de büyük boy pilavlarımızı yerken ziyaret edeceğimiz yerlere nasıl gideceğimiz hakkında konuşup planlamalar yaptık. İlk işimiz İstiklal Caddesi'nde keşfedilmesi ve gezilmesi gereken yerleri değerli okuyucularımızla paylaşmaktı. Gezimizin daha verimli olması adına gidilecek yerleri paylaştırmaya karar verdik. Her şeyi planladıktan sonra T1 Çemberlitaş tramvay durağından harekete geçtik. Bilen bilir, bizim o taraflarda tramvaya binmek kadar zor bir şey yoktur, özellikle okul çıkışlarında... Bu zor aşamayı başarıyla atlattıktan sonra amacımıza ulaşmak için tek bir adım kalmıştı, tabii ki M2 metro. Tramvayların aksine metrolar biraz daha sakin olur, biz de bunu fırsat bilerek oturduğumuz yerden İstanbul'u izledik. Kısa bir süre de olsa Haliç'in eşsiz manzarasının tadını çıkardık. Ama bu rahat yolculuk çok uzun sürmedi, nihayet Taksim durağına vardık.

Yüzlerce hatta binlerce insanın arasından sıyrılarak caddeye ulaştık. Gözlerimiz etrafı taradı, ne kadar çok insan var! E tabii şehrin en ünlü, en değerli yerlerinden birindeyseniz bu durum oldukça normal. Her yerde bir sürü dükkân, simitçiler, ıslak hamburgerciler gördükçe tekrar acıkmaya başladık ancak daha önemli işlerimiz, gezip göreceğimiz çok yer vardı.

İlk durağımız Sinema Müzesi olacaktı. Acaba nerede bu müze diye düşünürken olmazsa olmazımız navigasyondan Sinema Müzesinin konumuna bakarak adımlarımızı tarihî caddeye yönlendirerek bir sürü insan eşliğinde yürümeye başladık. Oldukça kalabalıktı ama binaların, mağazaların atmosferi çok hoştu, insanın baktıkça bakası geliyordu. Farklı kültürlere mensup insanlarla yan yana yürümekten çok zevk aldık. Yaklaşık 7 dakikanın ardından hemen solumuzda o vardı: Atlas Pasajı. İssiz Adam filmini izleyenlerin kulaklarında çalmaya başlayan bir şarkı... Anlamazdın, anlamazdın, kadere de inanmazdın, hani sen hiç acı veren kalpsizlerden olamazdın?

Pasaja adımımızı atar atmaz kameralarımızı çıkarıp eşsiz tasarımlı mimari eserleri ölümsüzleştirmeye başladık. Daha fazla beklemeden içeri girmeye karar verdik. Yetişkinlere 30 TL, öğrencilere 15 TL olan biletlerimizi alarak üç katlı binaya girdik. Daha girişte bile tavanların, merdivenlerin huzur verici görüntüsü karşısında mest olduk, kenarlara yerleştirilen optik illüzyonlarla oynadık. İlk kata geldiğimizde burada üst düzey teknolojinin kullanıldığını ve geçmişle gelecek arasında bir köprü kurulduğunu gördük. Dijital ve interaktif uygulamaların yoğun olduğu bu katın ortasında yer alan devasa teknolojik aletten zamanın en sevilen Türk filmlerine ve filmler hakkındaki tüm bilgilere erişebildik. Hemen yan tarafında eskilerden kalma sinema aletlerini, kameraları inceledik. Balmumundan yapılmış Kemal Sunal, Adile Naşit ve çocukluğumuzun korkulu rüyası Gulyabani heykelleriyle karşılaştık ve yakından inceledik. İlk katın yan taraflarında ise Yeşilçam oyuncularıyla beraber dans ettik ve büyük yeşil arka plan sayesinde meşhur Yeşilçam sahnelerini canlandırdık. Artırılmış gerçeklik odasında elimizdeki tabletlerle Kapalı Çarşı'nın maketi üzerinde orada çekilen film sahnelerini izlemekten büyük keyif aldık. Son olarak "Yeşilçam Telefonda" odasındaki eski telefonlarla Yeşilçam oyuncularıyla konuştuk, bir sürü video ve fotoğraf çekerek güzel anılar biriktirdik.

Heyecanla ikinci kata yönelerek gezimize devam ettik. Burası buram buram tarih kokuyordu. Tavanların müthiş bir ahenkle tasarlanmış olduğundan ve göz alıcılığından bahsetmeden geçemeyiz. İlk çekilen Türk filmlerini, ilk kameraları, ilk kayıt cihazlarını ve hatta Atatürk'ün halkına seslendiği mikrofon ve o anları kaydeden kamerayı inceledik, başarılı eserler sunan eski yönetmenleri tanıdık, oyuncuların sahnelerde giydiği kıyafetleri gördük. Tüm bunları yaparken yalnız değildik; orta yaşlarda, kısa boylu, tatlı bir kadın da bize eşlik etti, ricasını kıramadık ve onun fotoğraflarını çekerek vedalaştık. Bu katta ilgimizi en çok çeken şey ise seçilen sesleri çıkarabilen ve bunu bize izleten makine oldu. O makinenin başında bayağı eğlendik ve gülüştük. Genel kültür açısından birçok bilgi edindiğimiz, uzun uzun incelemelerde bulunduğumuz, yeni insanlarla tanıştığımız bu katın ardından sıra son kata gelmişti bile.

Merdivenleri aşarak binanın tepesine ulaştık ve meraklı gözlerimizi etrafta dolaştırdık. Burası yabancı filmlere yer veren bir bölümdü, yabancı filmler hakkında yazılı duvarların oluşturulduğu ve bu duvarların küçük odalar haline getirilmiş olduğu bir bölümdü. Bu odalarda koltuklar ve minik sinema perdeleri yer alıyordu. Bize kalacak olursa bu kat diğerlerine göre daha az ilgi çekiciydi ve yazıların daha fazla yer aldığı bir kattı. Hepsini okumaya özen göstersek de aklınızda ne kaldı diye sorsanız size tatmin edici cevaplar veremeyebiliriz çünkü o sırada aklımız pencerelerdeydi. En yukarıda olmanın verdiği keyifle camlara yöneldiğimizde gökyüzünün maviliğiyle, karşıımızdaki estetik binalarla göz göze geldik. Aşağıya baktığımızda ise boylu boyunca uzanmış İstiklal Caddesi'ni ve adeta karınca gibi görünen insanları izledik. Müzedeki gezimizi tamamladıktan sonra kendimizi yine İstiklal Caddesi'nin akıntısına bıraktık.

Sizler, özellikle sinemaseverler İstanbul Sinema Müzesine gelecek çok keyifli vakit geçirebilir, hem eğlenip hem öğrenebilirsiniz. Üstün teknolojiden yararlanabilir, müzenin dizaynına hayran kalabilirsiniz. Bu müzenin sinemayla uzaktan yakından alakası olmayan insanların bile ilgisini çekeceğine eminiz. Yalnız ufak bir tavsiyemiz var, müzeyi ziyaret ederken sevdiklerinizi yanınıza almayı unutmayın. Sevdiklerinizle müzenin interaktif uygulamalarını değerlendirebilir, çektiğiniz video ve fotoğrafları mail yoluyla kolayca alabilirsiniz.

Müzeden çok fazla eğlenmiş ve sinema tarihi hakkında bir sürü şey öğrenmiş bir şekilde çıktıktan sonra evlerimize dağılmak istemedik. Çünkü İstiklal'in tadı damağımızda kalmıştı. Biz de cadde boyunca yürümeye başladık. Başka yerde olsa asla çekilmeyecek kalabalık bile İstiklal'de büyüleyici gelmişti. Sokak sanatçıları, şaşıla mağazalar, seyyar kestane satıcılarından gelen o nefis kestane kokusu... Hepsi kısa bir sürede hepimizi etkisi altına almıştı bile. Etrafımıza bakına bakına yürürken meşhur St. Antuan Kilisesi karşıımıza çıktı. Biz de bu güzel yapıtın içine girmeden duramazdık. Yılbaşı yaklaştığı için kilisenin önüne kocaman bir yılbaşı ağacı konmuştu. Bu kadar büyüğünü ve ışıklısını daha önce hiç görmemiştik. İçeri girince o koca koca sütunlar, rengarenk vitray camlar, Meryem Ana ve İsa heykelleri sarmaladı bizi.

Daha İstiklal'in büyüünden çıkamadan bir de buranın büyüüne kapılmıştık hepimiz. Sonra mum yakıp dilek dileyenleri gördük ve biz de yakmaya karar verdik. Gözlerimizi kapatıp içten dileklerimiz eşliğinde mumlarımızı diktik. Dileklerimizi gerçekleşmesi için birbirimize asla söylemedik :) Kilisenin içinde çalan kilise müziği ortamda esrarengiz ve huzurlu bir atmosfer yaratmıştı. Bu binada bizi en çok şaşırtan şey, tepeden bakıldığında kilisenin haç şeklinde olması oldu. Kilisede karanlık duvarları izledikten ve kilise ilahilerini dinledikten sonra oradan ayrıldık. Dinler ve özellikle Hristiyanlık hakkında bilgi edinmek isteyen insanların ilk ziyaret etmesi gereken bu ihtişamlı binada kutsal kitapların tümüne erişebilir, dilek dileyip mum yakabilirsiniz.

Aşağı doğru yürümeye devam ederken daha önce fark etmediğimiz küçük bir kilise çıktı karşımıza. Adı Santa Maria olan bu kilisenin girişi küçük bir avlu gibiydi ve çok mistik bir havası vardı. Belki de hava karanlık olduğundan öyle düşündük. Kilisenin etrafında kimseler olmadığı için ve kapılar kilitli olduğu için içine giremedik maalesef. Bu ıssızlık ve sessizlikte içimiz ürpermedi değil. Ama o ürperti hissi bile bizi daha çok cezbediyordu. Eğer bir gün yolunuz İstiklal Caddesi'ne düşerse buraya uğramayı unutmayın, akşam geç saatlerde ise yalnız olmanızı tavsiye etmiyoruz, bizden söylemesi. Hepimiz uzak yerlerde oturduğumuzdan üzülerken evlerimize gitmemiz gerektiğini fark ettik ve Karaköy'e ilerlemeye başladık. Kendimizi Galata'nın dar ve dik yokuşlu sokaklarına verdik.

Oralar pek canlı değildi, çoğu esnaf dükkânını kapatıp evine gitmişti bile. Akşamın karanlığında Galata Kulesi bütün ışıltısıyla karşımıza çıktı. Bir rivayete göre Galata Kulesi'nin tepesine sevdiği ile çıkanlar elbet bir gün evlenirlermiş. Sevdiğiniz insanla buraya çıkmak gayet hoş bir fikir olabilir ancak kulenin aşağısında oluşan upuzun insan kuyruğunu ve bilet fiyatlarını düşündüğümüzde pek makul bir fikir sayılmayabilir. Bunun yerine Galata'nın ara sokaklarında hediye dükkânlarından hediyeler alabilir, küçük kafelerden leziz kahveler içerken yanında ufak atıştırmalıklar yiyebilirsiniz. Her şey gibi bu gezinin de bir sonu vardı ve o bitmek bilmeyen dar sokakların sonuna geldik, Karaköy'den zor da olsa tramvaya binerek tatlı yorgunlukla rayların üzerinde süzüldük. Dönüş yolunda hepimizin kafasında aynı şey dönüyordu: *İstiklal, İstiklal, İstiklal...*

Çizim: Firoza SADIQ

Yaşam Alevi

Kübra OĞLAKÇI

Yorulduğum kaçarken yaşamdan
Bir ağacın dibine oturdum
Ağacın içinde yaşam alevi

Nefesim tükendi anlatmaktan
İnsanları anlamaktan
Doğaya çıktım, derin bir nefes aldım
Doğanın içinde yaşam alevi

Kalbim öldü, duygu pompalamaz oldu
Sonra, aşk girdi içine
Aşkın içinde yaşam alevi

Düştüm de kalktım binlerce
İçimde sadece başkası estikçe yellenen,
Kor olmuş yaşam alevi

Beni Hatırla

Vildan TEKİN

Yolun bir gün bu kıyılara düşerse
Beni hatırla.
Belki sen belki ben gelirim.
Ama unutma sakın, hatırla.

Beni hatırla.
Bu sokaklardaki çocukları,
Hatta bu sokağı unut
Ama oyunlarımızı unutma.

Bu denizi unut
Ama sana verdiğim kağıt gemiyi unutma.
Bu güneşi unut
Ama gölgelerimizi unutma.

Bu rüzgârı unut
Ama sana verdiğim rüzgâr gülünü unutma.
Bu yolları unut
Ama yolculuklarımızı unutma.

Bu yazarları unut
Ama sana yazdığım romanları unutma.
Bu şairleri unut
Ama sana yazdığım şiirleri unutma.

Kırmızıyı unut
Ama verdiğim gülleri unutma.
Maviyi unut
Ama sana adadığım gökyüzünü unutma

Hatta her şeyi unut.
Ama beni,
Beni hep hatırla...

Kayıp Çocuklar Davası

Ali Ensar ÖZGEN

Yakup, siyasete ve gündeme olan ilgisinden dolayı üniversitede gazetecilik bölümünü seçmişti. İleride herkesin takdir ettiği, bağımsız ve dürüstlük ilkeleri doğrultusunda ilerleyen bir gazeteci olmak istiyordu. Siyaset ve tartışma programlarını yakından takip ettiği için şu anki dersin hocasını çok iyi tanıyordu: Profesör Doktor Tefik Raif Tan. Hocasını yıllardır televizyonlarda izlemiş ve kendine yakın bulmuştu. Okul yeni başladığı için henüz konuşma imkânı olmamıştı. Kaldı ki hocanın dersleri katıldığı programlar gibi geçmiyordu. Lise seviyesinde temel şeyler anlatıp yaşından dolayı olsa gerek arada uyukluyordu. Dersin sonuna doğru Raif Bey, “Çocuklar, ilk ödeviniz ulaşım sırasında bir kişi ile tanışıp onun hakkında bilgiler yazmak”. Yakup bu ödevi çocukça buldu. Onun istediği ödev-hocanın ya da okulun referansı- ünlü siyasetçi, yazar ve devlet adamlarıyla röportaj yapmaktı.

Ödevden hiç hoşlanmasa da sorumluluklarını bilmenin bir gazetecinin görevi olduğunu düşünerek evine dönerken toplu taşımada göze çarpan birini aradı. Ama telefona bakmaktan oluşan kamburlardan başka bir şey göremedi. İyice taradıktan sonra tatmin edici bir kişi bulamadan otobüsten inip deniz otobüsüne bindi ama orada da aradığı kişiyi bulamadı. Aslında aradığı kişinin hangi niteliklere sahip olması gerektiğini de bilmiyordu. Kederlenmişti ve Üsküdar’a geldiğinde denize karşı bir çay molası verdi. Eski halıların serilip yastıklarla desteklendiği bir mekâna oturup çayını yudumlarken “Hayali bir karakter mi oluştursam?” diye düşündü. Ayrıca hocası nereden bilecekti öyle birisi olup olmadığını? Okumama ihtimali bile vardı. Hemen bir gazetecinin sahip olması gereken en önemli iki şeyi çıkardı: kalem ve defter. Neredeyse bir aydır deftere tek bir kelime yazmamıştı. Denize bakarak bir şeyler karalamak istedi ama aklına hiçbir şey gelmedi. Saatine baktı. Üçüncü çayını demiyse içti ve hesabı ödemek için ayağa kalktı.

Çizim: Firoza SADIQ

Geldiğinde yan tarafında oturanların orada olmadığını gördü. Onlar yoktu ama orada bir 200 Türk Lirası vardı. Parayı görünce tekrar oturdu ve parayı yakınına, kimsenin görmeyeceği bir yere çekti. Bir bardak daha çay içip paranın sahibinin gelmesini bekleyecekti. Defteri açtı ve “Kayıp 200 TL Davası” adında bir başlık yazdı. Giriş, gelişme ve ucu açık sonucu; yer, mekan ve zaman dahilinde anlatıyordu.

Ne yapacağını bilemeden parayı alıp evinin yolunu tuttu. Otobüs durağına geldi. Not defterine baktı. Yazdığı habere baktı. Kötü değildi ve başka ödevlerde kullanılabilirdi. Ama asıl ödevi hâlâ yapılmamıştı. “Kayıp 200 TL Davası”nın sayfasını sonra kullanmak üzere çevirdi ve asıl ödevine tekrar başladı. Tam sayfaya kalemiyle dokunacakken kalem ve kağıdın arasına bir mendil girdi. Kafasını kaldırdığında parlak mavi gözleri ve sapsarı yüzüyle mendil satan bir çocukla karşılaştı. Yakup istemsizce başını salladı ve almayacağını söyledi. Çocuk, mendil satmadan oradan ayrıldı. Yakup hemen çocuğun arkasından koşup ona yetişti. Cebindeki parayı çıkardı ve çocuğun eline koydu. “Çok teşekkür ederim.” Yakup, çocuğun bu parayla neler yapabileceğini düşündü. Babasına ilaç, ailesine yemek, kardeşine pamuk şeker... Ya pamuk şekerci paranın üstünü vermezse? Acaba bozuk mu verseydi diye düşünürken gözü tekrar çocuğa yöneldi. Çocuk, elindeki mendilleri satmaya devam ediyordu.

çocuğun 200 TL ile alamayacağı şey yoktu. Zaten çok sevinmiş de benzemiyordu. Çocuğu izlemeye başladı. Ve dayanamayıp yakasından tuttu. “Para sana yetmez mi, neden devam ediyorsun dilenmeye?” dedi Yakup. Çocuğun gözünden utanç yayıldı ve cevap vermeden kaçmaya çalıştı. Yakup tekrar yakasından tuttu. “Lütfen beni rahat bırak. Ben de istemezdim” “Neyi?” cevap gelmedi. Yakup bu çocukların zorla çalıştırıldığını biliyordu. Durumu anladı. Çocuğun gitmesine izin verdi ve not defterinin ilk sayfasını çıkararak 200 TL’nin üzerini çizip “Çocuklar” yazdı. Çocukla arasına mesafe koyarak onu izledi...

Çocuk tüm gün dilencilik yapıyordu. Saat 22.15 sularında artık mendilleri cebine koymuş, normal yürüyordu. Yakup onu takip etmeye devam etti. Çocuk arka sokakta kalan bir yerde arkasını kollayarak bir demir kapıya üç kez vurdu. Kapı açıldı ve içeriye girdi. Yakup bunları “Kayıp Çocuklar Davası” yazısına gerçek bir haber yazısı gibi geçirdi. Çocukların nereye gittiğini, günde ne kadar para kazandığını, kaç saat çalıştığını yazdı. Çocukla yaptığı konuşmayı da hocanın istediği röportaj kısmını dolduracak şekilde yazdı.

Bir cuma günü yazıyı profesöre verdi. Başlık, Profesör’ün dikkatini çekti. Hemen okumaya başladı ama tamamını okumadan “Ben senden bunu mu istedim?” dedi. “Ama hocam, bu istediğinizden daha önemli” Raif Bey yüzünü ekşitti ve gitmesini işaret etti. Yakup tüm gün diğer öğrencilerin ödevlerine baktı ama asla kendisinininkinin yerini tutabilecek bir röportaja denk gelemedi.

Bir pazar sabahı uyandığında gözlüğünü almadan sabah haberlerini okumaya başladı. Bulvar gazetesinin “Kayıp Çocuklar Davası” haberi gözüne çarptı. Hemen okumaya başladı. Bunlar onun cümleleriydi. Yazının sonunda çocukların tutulduğu yere bir baskın yapıldığı yazıyordu. Ve haberde röportaj yaptığı çocuğun yemek yerkenki fotoğrafı vardı. Yakup bu ödevden puan alamamıştı ama ilerleyen günlerde Tevfik Raif Bey bu haberi kendi haberiymiş gibi bir habercide olması gereken araştırmacılık, cesaret, korkusuzluk ve dürüstlük özelliklerini sayarak derste işlemişti.

Ne Anlamı Var

Ne anlamı var kazanmanın
Bir ödül olmadıkça
Ne anlamı var anlamının
Anlatamadıkça
Ne anlamı var gülmenin
Eğer içten olmayacaksa
Ne anlamı var sevmenin
Eğer karşılıksız kalacaksa

Furkan ÖKSÜZ

Çizim: Nisa Nur ORAN

Kıymetli Zeynep,

En değerli, en kırılğan ama bir o kadar da güçlü ve kırıcı Zeynep. Belki de yüzlerce Zeynep gelip geçti senin oturduğun sıradan ama sen asla sıradan hissetmedin orada otururken. Sen arkadaşlarının biriciği ve sevilen Zeynep'i idin. Ne çok sevgi gördün ki ben daha önce hayatında lisede aldığından çok sevgi kabul ettiğini hatırlamam.

Kabuğuna çekilmiş ve bildiği, tanıdığı tüm dünyası evinin çevresinden oluşan bir çocuk için ne muazzamdı Çemberlitaş'ta bulunmak. Orada konuşulan dil bile farklıydı senin gözünde. Herkesin fikri, anlatacağı şeyler vardır; öyle ki sokaktaki taş toprak bile dile gelir; bir iki kelam etmeye uğraşır. Rüzgâr yaprakları her okşayışında tüylerin ürperir; sanki bilmemen, duymaman gereken bir sırrı duymuşsun gibi suçluluk hissedersin. Dar, kasvetli sokakları yeni bir dünyaya adım atan çocukluğunun açlığıyla hep parlak gözükürdü gözüne. O dar sokaklardaki insan çeşitliliği sanki şu ana kadar bildiğin dünyanın küçüklüğüyle alay edercesine fazlaydı.

Kışı hep sevdin, yazın doğan biri olarak kimse anlamadı seni. Yazın tüm ışıltısıyla ve renkleriyle insanı cezbetmesine karşın donuk ve ölü bir mevsimi neden sevdiğini anlamadılar. Halbuki sen, kışın kendini daha güvende hissediyordun; insanların sıcaklığı, dondurucu soğukluğu unutturuyordu. Bilhassa erkenden geldin okula ki hâlâ uykuda olan karanlık kış sabahının uyanışına tanık ol. Okulun da doğan güneşle serpilmesini izle, giderek kalabalıklaşmasını, insanlarla beraber civara doluşan sesleri, ortalıkta uçuşan renkleri seyret ve en önemlisi sıcaklığı sez. Bugün bile bu düşünceler ısıtır içimi.

Bazıları çocukluğun kendi içinde yarattığı afaki dünyadan kopup, hakiki dünyaya adım atmasına yardımcı olacak bir yer olarak görebilir okulumu. Bir geçit, asıl yere ulaşırken durulan bir durak, azıcık soluklanma. Bugün olduğu insan için okulum onlara yardım etmiş olabilir, hamurlarına tuz ya da şeker katmış olabilir. Ama Çemberlitaş benim için asla bir durak olmadı, benim hamuruma tuz katmadı. Asıl gidilmesi gereken yerdi hep. Ben orada doğdum. Kendimi orada tanıdım. Orası benim hamurumun ta kendisiydi.

Sevgili Zeynep,

Büyüdüün, değiştin, yanıldın, öğrendin, zamanla unuttun, pişman oldun, sonunda sayılamayacak kadar gün geçti ama hâlâ bir parçan orada kaldı değil mi ? Ardında bırakmak için şimdiye kadar yaptığın teşebbüslerin hiçbiri bir netice temin etmedi. Zaten bütün hayatımız yalnız beklemekle geçiyor ya da geçmişe sıkışıp kalmakla...

Zeynep YAVUZ /63.Dönem

Tenis Apartmanı

Emre Can KOYUNCU

Her sene son sınıfların mezuniyet fotoğrafı çekirme mevsimi geldiğinde sosyal medya hesaplarında sık sık karşımıza çıkan, önünde onlarca liselinin poz verdiği bir kapı dikkatinizden kaçmamıştır: Tenis Apartmanı kapısı... Ben de bu özel kapının önünde poz verme mutluluğunu yaşayanlardan biri olarak mezun olurken fotoğraf çekimine gitmeyi düşünmeyenler varsa onlara bu düşünceden vazgeçmelerini önererek hayatta kendinize en çok özen gösterdiğiniz ve en çok eğlendiğiniz üç günden biri olacağını belirtmek isterim.

Peki neden Tenis Apartmanı? Neden bir sürü insan bu binanın önünde fotoğraf çekiyor ve bunu paylaşıyor?

Öncelikle Tenis Apartmanı isim olarak inanılmaz hoş bence. Bir de önünde fotoğraf çektiren herkesin müthiş cool ve güzel çıkması bana apartmanın içinde fotoğraf perilerinin yaşadığını düşündürüyordu. İçeride perilerin olduğunu, önünde poz veren herkese özel tozlarından serptiğini ve onların harika çıkmasını sağladığını... Çok güzel dizi olur bundan: Tenis Apartmanı Perileri. Ya da belki de bu binanın kapısının özel fotoğrafçısı vardır. Herkesin iyi çıkmasını sağladığına göre fotoğraf stüdyosu gibi Tenis Apartmanı Fotoğrafçısı da tuzludur...

Yani ben bu sene fotoğraf çekiminden öte Tenis Apartmanı'nın sırrını çözebilme imkânım olduğu için heyecanlıydım ve sonuç biraz karmaşık.

İlk olarak fotoğraf perileri de fotoğrafçı da yokmuş, biraz üzüldüm. Apartmanın adı güzel, Cihangir'de fotoğraf stüdyosuna yakın bir apartman. Bu apartmanı özel kılan şeylerden biri de Münir Özkul'un bir zamanlar bu apartmanda yaşamış olması. Apartman eski ve önü de normal bir apartmanın önü ama orada bulunduğum anların keyfi her şeye değerdi. Orada anı yaşadım genel olarak ve çok mutluydum. Etrafımda çok sevdiğim arkadaşlarım vardı ve bu anlar hayatımda sadece bir kez tadacağım anlardı.

Bir yeri özel yapan şey; oranın konumu, orada kimlerin oturduğu, yeniliği, eskiliği ya da adının güzel olup olmaması değilmiş, o anlarda yanınızda kimlerin olduğuymuş. Sevdiklerimle güzel anılar biriktirmeme vesile olan Tenis Apartmanı, güzel paylaşımlara ev sahipliği yapan bir yer olarak belleğimde hep kalacak.

“MERHABA! BEN RAY BRADBURY’NİN FAHRENEIT 451’İYİM.”

Rabia ENGİN

“Fahrenit 451: Bir kitap sayfasının alev alma derecesi.”

Birçok distopya romanında olduğu gibi Fahrenit 451 de günümüzden bağımsız bir zaman diliminden sesleniyor bize. Ana karakterimiz Bay Montag bir itfaiyeci ama günümüz şartlarından çok farklı bir noktada yapıyor işini. Yani Bay Montag yangın söndürmüyor, aksine silahı su değil, ateş. Bay Montag kitap yakıyor... Hatta itfaiyecilerin bir zamanlar yangın söndürdüğünden haberi bile yok. Bu kitap Bay Mon-

tag’ın “uyanış”ını anlatıyor.

Aslında başta kafamda birçok soru vardı bu kitapla ilgili. Kitabın kapağında neden kitaba benzeyen bir kibrit kutusu vardı? Herkesin yapacağı gibi önce arkasını çevirdim, işte o zaman kafam daha da karıştı. İlk sorumun cevabına erken ulaşmıştım fakat “kitap yakan itfaiyeciler” de ne demektir? Kitabın ilk sayfasını okumaya başlamamla birlikte aslında korkunç bir distopyanın içine düştüğümü anlamıştım...

Bir kitap ne kadar korkunç olabilir ki dediğinizi duyar gibiyim. Küçük bir şey rica edeceğim sizden: En sevdiğiniz kitabı hiç okumadığınızı hayal edin ya da hiç kitap okumadığınızı. Eee peki neden? Çünkü yasak, çünkü kanunlara aykırı. Evet, işte bu kadar korkunç. Peki okursanız ne mi olur? Sizi tutuklarlar, kitaplarınızı da yakıp kül ederler ve ardından da kül-leri yakarlar. Ne de olsa sloganları bu...

Çizim: Nergis YILDIRIM

“ Pazartesileri Millay, Çarşambaları Whitman, Cumaları da Faulkner...”

Mesele eşitlik. Entelektüellik ise bir silah. Ben değil, yüzbaşı öyle diyor. Bir de herkes eşit doğmaz fakat hükümetin işi onları eşit hale getirmek. Peki eşitlik ne demek? Her şeyin en pratik yolunu sunarak düşünmeyi, felsefeyi engellemek. Böylece tartışmak yerine herkes naftalin kokulu doğrularda hapsolür ve puf... *Huzur*. Kitaplar ise hükümetin en büyük düşmanı. Kitap okuyan komşun mu var? Kork ondan, *yak hemen*. Entelektüellerin silahıdır kitaplar... Sonra okuyan okumayanı ezerse neler olur öyle, kaosu erkenden önlemek lazım.

İşte böyle, hedeflerini belirledikten sonra harekete geçmişler, hepsi tek tip olmuş insanların. Yeşil bir bulanıklık göstersen çimen, pembe bir bulanıklık göstersen gül bahçesi, beyazlar ev, kahverengi olanlar inek... Birbirinden hiçbir farkı olmayan bu insanların tek eğlencesi “Aile”leri olmuş. Sakın yanlış anlamayın, duvardakilerden bahsediyorum.

Bay Montag’ın eşi de bu insanlardan biri, “Aile”nin programlarını asla kaçırmaz fakat kocasıyla ne zaman tanıştıklarını bile hatırlamıyor...

“ Çok eskiden itfaiyecilerin yangınları başlatmak yerine söndürdüğü doğru mu?”

Bay Montag, böyle bir neslin çocuğu, yetişkini ve itfaiyecisi olmuş biri ve kendisi, söylediğinin aksine kesinlikle hiç mutlu değil. Bana kalırsa bütün bunların kilit noktası sorular. Evet, bu güne kadar Bay Montag’ın hiçbir şeyin farkında olmamasının nedeni, ne bir başkasının ne de kendisinin ona sormadığı sorular. İşte tam bu noktada, 17 yaşında ve deli olarak adlandırılan Clarisse yardımımıza koşuyor ve Bay Montag’ın fark etme yolculuğunun başlamasında büyük bir rol oynuyor...

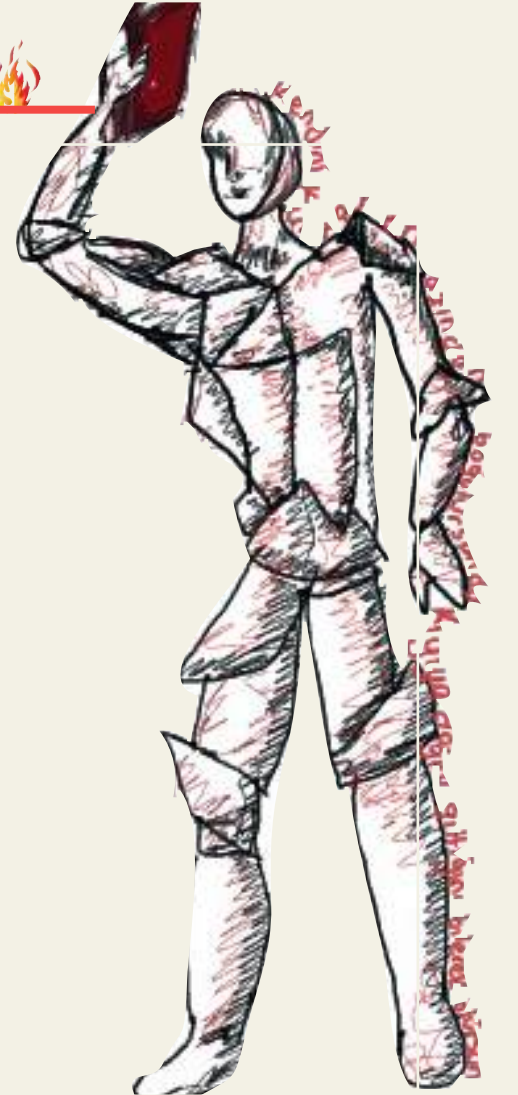
Bu sürükleyici yolculuk Bay Montag’ın adeta “Şu kitaplar neymiş bir bakalım.” dercesine okumasıyla başlıyor. Tansiyon aniden yükseliyor tabii, hiç de hız kesmiyor. Türlü çabalarla kitap okuduğunu saklamaya çalışsa da bir yerde resmen kendi topuğuna sıkıyor Bay Montag. Şimdiki insanlara şiir okusan kimi hevesle dinler, kimi sıkılır, öylece bekler. Fakat Bay Montag bir gün eşinin arkadaşlarına şiir okuduğunda durum hiç de böyle sakın ilerlemiyor. Ve kanımca en büyük hatası da bu oluyor...

“ ...koşan adamı arayın... koşan adamı arayın... tek başına yürüyen bir adam arayın... arayın...”

Dehşete düşen kadınlar, eşi de dahil olmak üzere, ayrı ayrı Bay Montag’ı ihbar ettiklerinde kaçış başlıyor... Her yerde bangır bangır ismi duyuluyor. *Guy Montag, Guy Montag, arayın, katili arayın...* Fakat tren yolunu takip ederek kendisi gibilerin, “ Kitap İnsanlar”ın yanına vardığında bu isme ihtiyaç bile duymuyor. Oradakiler onu “ Yedek Vaiz Kitabı” olarak tanıyor...

Siz siz olun, düşünmeyi, felsefeyi, kitapları terk etmeyin. İtfaiyecilerin kitap yakmadıkları, “Aile”lerin duvarlara hapsolmediği bir dünyada yaşamız dileğiyle...

“İnsanların, uğruna canlarını feda etmeyi göze aldığı bu kitapların içinde ne var? Gerçeklerin farkına vardıldıktan sonra bu karanlık toplumda artık yaşanabilir mi?”

BÜTÜN

Utku Kaan GÜLSOY

ben de o sırada uzay boşluğunda amaçsızca oradan oraya savrulmuyorum, çünkü benlik kavramını sorgulayarak yitirdim.

Sahi, nedir benlik? Var olma hali nedir ve biz, insanlık, var olduğumuzdan nasıl bu kadar eminiz? Görüyoruz, duyuyoruz, dokunup hissediyoruz ve algılayabiliyoruz, öyleyse biz varız diyoruz kendi kendimize. Biz dünyada varız. Varlık sadece bir ön kabulden ibaret aslına bakılırsa. Şu an yapabildiğimiz şeyleri yapabilen herkesin var olduğunu, bilinçli ve bağımsız olduğunu iddia ediyoruz. Dünya asla ayaklarımız altında kayıp gitmiyor, ne kadar yazık bize. İçinde yaşadığımız doğadan bağımsız bir biçimde, ondan ayrı bir varlık olduğumuzu iddia ederken ne kadar aciz ve gülünç oluyoruz oysa.

Dünya ayaklarımın altından kayıp gidiyor ve -hâlâ olduğunu iddia ediyorsanız- varlığım dünyaya karışıyor. Taş, toprak, börtü böcek, ağaç hepsi benim. Ben hepsiyim. Ben bir bütünümlü. Bağımsızlığımı iddia edecek kadar gururuma yenik düşmüş durumda değilim. Yaşamın çekirdeği bende, hissedebiliyorum. Ta bilmem hangi cehennemde yaşlı bir sekoya ağacının herhangi bir yaprağına adını daha önce hiç duymadığım bir böcek konuyor. Ben o ağacım. Ben o böceğim. Kendi kendime konuyorum. Kendi kendime dokunuyorum. Kendi kendimi hissediyorum.

Yıllarca hayatın sırrını arayarak vaktimi çöpe attım. Hayatın sırrı burada, avuçlarımın içinde. Bakmayı bilmiyormuşum bunca yıldır meğer. Aşağılık bir körden ibaretmişim sadece. Demin de söylediğim gibi, aciz ve gülünç ama kesinlikle bir adım ötesinde değil.

Dünya, uzay, evren, ne aptalca isimlermiş hepsi. Sadece farklı bölgelerden bahsederken kavramsal bir karmaşa yaratmamak adına yaptığımız sıradan tanımlamalara ne kadar sıkı tutunmaya başlamışız. Önce fark etmiş, sonra ayırmış, isimlendirmiş ve ardından tanımlamışız. Sonunda başladığımız yeri

Çizim: Etilf Nisan ÇETİN

Çok değişik bir dünya var karşımda. Hiç alıştığım gibi değil. Hiç bildiğim gibi değil. Birkaç saate dizelecek gibi her şey, dur bakalım. Yürümek biraz değişti. Kafam önde gitsin istiyorum yürürken. Eğer ileride bir şeyler varsa önce kafam girsin. Biliyorum ki sadece korkaklar kafaları geride yürür. Eğer ileride bir şeyler varsa en az kafaları zarar görsün isterler. Benim tarzım bu değil.

Çok değil, sadece birkaç saat önce ben de sıkkın ve bıkkındım diğer birçok insan gibi. Bu yaşımdan sonra yapmamam gerek, biliyorum ama bunları düşünmenin sırası şimdi değil. Çevremde beni yargılamayacak insanlar var sadece, özenle seçtim hepsini. Dünya ayaklarımın altından uçup giderken kimse sormuyor neden diye, işin mutluluk verici bir yanı da bu elbette. Muhtemel bir yanlış anlaşılmanın önüne geçmek istiyorum burada. Dünya ayaklarımın altından kayıp giderken

Taş, toprak, börtü böcek, ağaç
hepsi benim. Ben hepsiyim.
Ben bir bütünüm.

tamamen unutmuş, uyduruverdiğimiz tanımlarda tıklılıp kalmışız. Bir tanım olan her şeyi bir diğerinden ayrı bir şeymiş gibi düşünmüşüz, hepsi bir bütün olmasına rağmen, yazık bize. En başta bildiğimizi en sonda yok saymışız. Gerçekleri bir bir terk etmişiz ve kibrimizi en üste koyarak o gerçeklerin sanki bizim onları kabul etmemize ihtiyaçları varmış gibi davranmışız. Şimdi anlıyorum.

Bilincimi yitirmedim, onu sadece genişlettim. Sonsuzluğun uzandığı her yere bilincim de uzanıyor artık. Bir kez daha ayaklarımın altından kayıp gidiyor her şey. Ufalanan ruhum her bir yöne adeta ışık hızıyla saçılıyor. Var olduğuna inandığımız her şeyin özüne inebiliyorum artık. Bunda anlam aramaya da gerek yok. Anlam, duyu yoluyla algıladığımız şeylerin zihnimizde ifade ettiklerinden ibaret. Anlamı biz yaratıyor, biz karmaşıklştırıyor, biz değiştiriyor ve biz şekillendiriyoruz. Yine, her şey biz öyle kabul ettiğimiz için anlamlı. Var olanlar biz kabul ettiğimiz için mi var yani? Gerçekler biz kabul etmeyi seçtiğimiz için mi gerçek cidden? Nereden geliyor bu özgüven diye merak ederim bazen, bir cevabı yok.

Yalınlık. İşte her şey bundan ibaret. Gerçekler yalın olduğu için gerçek. Bilinen varlığımızı tüm boyutlarını da dahil ederek yalın bir biçimde görebildiğimiz gün anlam karmaşasından da kurtulacağız. Varlık bir anlam ifade etmek zorundaymış gibi davranmadığımız, dolayısıyla anlamlandıramadığımız şeylerin aslında yok olduğunu iddia etmediğimiz gün gözlerimiz de gerçekten açılacak. Yalınlığın asıl halini görme kabiliyetini o zaman kazanacağız. Bu bir devrim olacak. Ben, sen, o, biz, siz, onlar diye icat ettiğimiz altı zamire de ihtiyacımız kalmayacak çünkü bütünlüğün zamirlere hiçbir zaman ihtiyacı olmaz.

GECE YÜRÜYÜŞÜ

Ada Baran ALAN

Gece yağmuru yüklenmişim
Cadde ıslak, paltom ıslak
Yanık türkü gibi sevmişim
Yürüyorum yüreğime basarak

Gökyüzünde ayı görmüşüm
Yüzün kadar parlak, senin kadar uzak
Küçük çocuk gibi istemişim
Ağlıyorum, yakamoza bakarak

Sevdamı güneşe sermişim
Öylesine ferah, öyle sıcak
Her şeyden vazgeçmişim
Güzel gözlerine bakarak

Çizim: Zeynep ESGİCİ

Çizim: Rabia ENGİN

ANKA

Rabia ENGİN

‘Neden?’ diye düşündü. Tüm bu çamuru saklamak için mi bu kadar güzeldi? Yoksa gökyüzü de onun gibi çekip gitmek istiyor muydu, ‘Bu toz içinde kalmış yerin kirli çamaşırlarını saklamaya gerek yok.’ diyor muydu?

Sabahın alacakaranlığında yaslandığı ağacın gövdesinden yavaşça doğruldu. Aralığın ilk günlerinden biriydi, kuru yapraklar henüz terk etmemişti yeryüzünü. Hafif bir kıkırtı kaçtı dudaklarının arasından.

Gerçeğini bilmeyene yüksekte her zaman büyüleyici görünürdü bu şehir. Asıl mesele içinde yaşayabilmektir. Tüm o kaos, yaşanması gereken başka bir güne uyanmak, her gün aynı şeyleri tekrarlamak, aynı yalanları işitmek... Hepsini yaşadığı yetmişit artıktı. Hatırladıkları, gördüklerinden tiksinesine neden oluyordu.

Yüzünü gökyüzüne çevirdi. Şehrin kırı gitmese de gökyüzü hep güzeldi. ‘Neden?’ diye düşündü. Tüm bu çamuru saklamak için mi bu kadar güzeldi? Yoksa gökyüzü de onun gibi çekip gitmek istiyor muydu, ‘Bu toz içinde kalmış yerin kirli çamaşırlarını saklamaya gerek yok.’ diyor muydu?

‘Aptal.’ dedi. Acıdı ona, bu insanlar onu hak etmiyorlardı. Kızdı sonra, niye bu kadar güzeldi ki? Onu vazgeçirmeye çalışır gibi bir hali vardı. Fakat vazgeçmek için çok geçti. Yaşadıkları ruhuna fazla geliyordu artık. Şahit olduğu sayısız cinayet vardı bu gözlerin.

Fakat kan yoktu, onun gördükleri kansız cinayetlerdi. Onlar ruhlarını pranga altına almayı kabul etmeyen bedenlerin külleri idi. Ruhları ise özgür olabilecekleri başka bir diyar arıyordu. Başkalarının ölüm yıl dönümü sandığı gün ise onların doğum günüydü.

Şimdi ise sıra ona gelmişti, onun kurtuluşuna. Bugün onun doğduğu gündü. Ruhundaki kıvılcımlar kuru yaprakları tutuşturmaya başlamıştı bile. Tepede usulca esen rüzgârın ateşi harlamasını izledi, onun ateşini. Canı yanmıyordu, çünkü hissizleşmişti artık. Hissetseydi işte ateş o zaman yakardı. Aksine kanatlandığını hissediyordu. Alevden kanatları büyüdükçe büyüyor, zaman geçtikçe kozasından çıkan kelebekler gibi çırpınıyorlardı. Onun yükselişiydi bu. Sona geldiğinde artık doruğa ulaşmıştı, uçuyordu. Bu diyardan ayrılmak üzere kanat çırpıyordu ruhu. Fakat farklı hissettiriyordu.

Bu, başlangıç gibi hissettiren bir bitiş, vedası olmayan bir gidişti...

YİNE YENİDEN

Candan DEMİRTÜRK

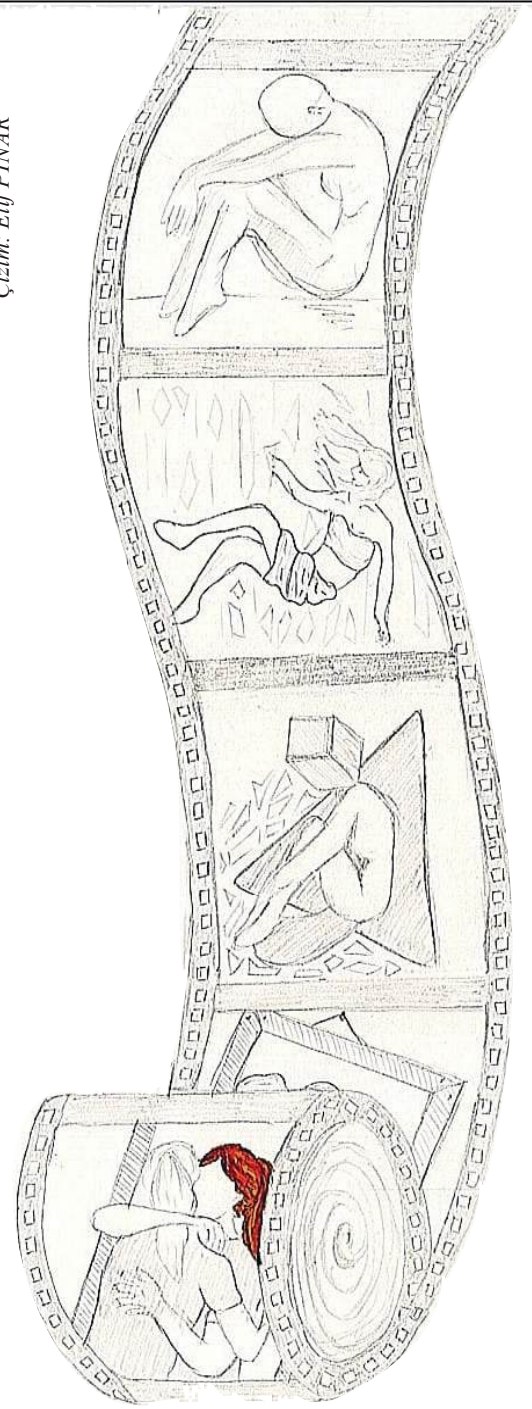
Etrafa saçılmış hayal kırıklıklarına, daha sonra karşımdaki aynalara baktım uzun uzun. Ellerim çok sevdiğim kumral saçlarıma uzandı ve hafifçe okşadı. Birkaç telim intihar etti, parmaklarımda asılı kaldı. Ellerimi hafifçe salladım ve ölü saçlarımin yavaşça yere düşüşünü izledim. Odamın her yeri karmakarışık, tıpkı zihnim gibi. Tüm hayallerim sularda boğulmuştu. Ben de kendimi toparlamakla uğraşmak yerine etrafı dağıtmıştım. Yine ve yine.

Şimdi yine dağıttıklarımı toplayacaktım, kırdıklarımı çöpe atacaktım, hiçbir şey olmamış gibi insanlarla konuşacak ve hayatıma devam edecektim. Peki neden diğerleri dağıttıklarını toplamıyorlardı, kırdıklarını arkalarında bırakıyorlardı? Neden kimse gelip benden özür dilemiyordu? Affetmeyeceğimi ve hatta kızacağımı düşünmüşlerdir belki ama hayır öyle değil ki. Dayanamazdım yine ve yine affederdim.

Bu böyle olamazdı, böyle devam edemezdi. Zihnimin bu karmaşasından kurtulmalıyım, kendimi toparlamalıyım, yeniden doğmalıyım. Yeniden doğmak? Bu mümkün müydü? Bilmiyorum. Ama hepsinden önce kendi dağıttıklarımla ilgilenmeliydim. Köşedeki kutuya uzandım, o da alışkındı kırılmış ve değersiz şeyleri içinde tutmaya. Önce kırdıklarımı topladım teker teker, dağıttıklarımı yerleştirdim, eşyaların yerini değiştirdim. Yatağımı pencere kenarına koydum, gece yan binalardan gelen sesleri dinleyip yalnız hissetmeyeyim diye. Gözlerimle kirlettiğim duvarlarımı beyaza boyadım. Odam yeniden doğmuş gibi oldu.

Sırada ben vardım, yeniden doğmam için ne yapmam lazımdı ki? Tekrardan aynamın karşısına geçtim ve kendimi inceledim. Yüzümün her zerresinde gözlerimi gezdirdim. Güzel sayılmazdım. Kendimde en sevdiğim şeye baktım: Saçlarım. Evet evet, kesinlikle saçlarımı değiştirmeliydim. Kendim için değilse bile saçlarım için yeniden doğuşt bu. Birisi bana kırmızının umudu temsil ettiğini söylemişti, bence de kırmızı güzel renk. Hem ela gözlerime de yakışırdı. Kırmızıya boyadım. Hayallerimin boğulduğu sularda yıkandıkça o kırmızılar aktı. Ancak umudumu yitirmedim. Bir daha boyadım. Yine aktı. Yine boyadım. Yine ve yine...

Çizim: Elif PINAR

Bir Parça Mutluluk

Ne lazım acaba
Bir parça mutluluk için
Vermiyor malzemeleri
Tariflerin sahipleri

Furkan ÖKSÜZ

SU KIYAMETİ

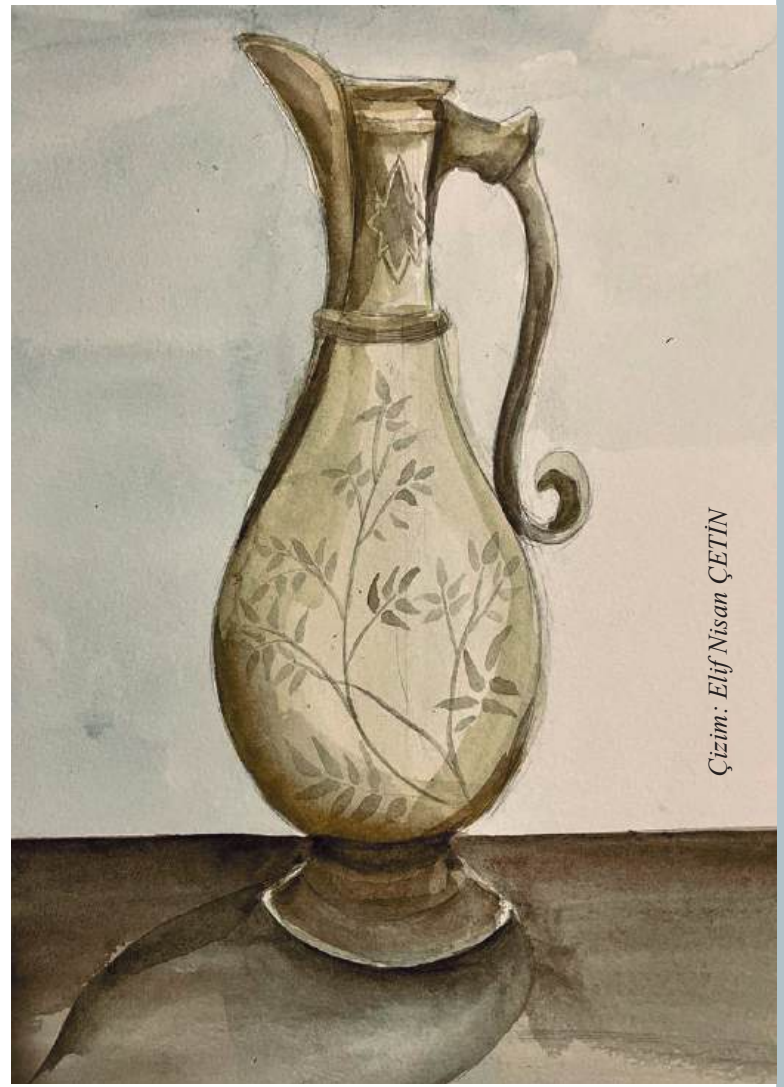
Zehra Nur DEMİRTAŞ

“Son on yılın verilerine göre okyanuslar 2/5 oranında azaldı. Tatlı su kaynakları ise tükenmenin eşiğinde. Bilim insanları, suni su üretimi çalışmalarını hızlandırdı. Bazı ülkelerin ise suya ulaşmaları neredeyse imkânsız hâlde. Bu ülkelerde yaşayan insan sayısı her geçen gün azalıyor. Yakın bir tarihte Dünya'nın %80'lik kısmının yok olacağı söyleniyor. ABD ve İngiltere, iki eski müttefik arasında yaşanan su savaşı ciddi hasarlara neden oldu. Uzmanlara göre savaşın sebebi su sömürgesi olarak kullanılan ülkelerdeki ABD üstünlüğü ve İngiltere'nin kendi sömürgeleriyle yetinmeyip sahası dışında gerçekleştirdiği faaliyetler.

Birkaç büyük devlet dışında kalan ülkeler ise kıyameti yaşıyor. Bir yandan kendilerini korumaya yetecek güçleri olmayışından doğan pasiflik, bir yandan suya olan ihtiyaç insanların isyan etmesine ve ölümüne sebep oluyor. Para, önemini tamamen kaybetmiş durumda. İşçiler azıcık su için saatlerce ter döküyor. Yaşanabilecek kıtlık ve açlık üzerine geçmişte yapılan tahminler boşa çıktı. Artık insanlığın en büyük sorunu su.”

Haberler, ümitsizliğinin zirvesini yaşayan insanlığı daha da yerle bir etme çabasında sanki. Neyse, işe geç kalacağım. Kalkayım. A-acaba...ya da boş ver. Zaten bu haftayı çok zor geçirdim. Dün de 250 ml'nin üstüne çıkmışım. Eve gelince içerim. Şu şapkayı da kafama geçireyim. Kel kafam yanıyor sonra. Of... Su dağıtım gününe daha 42 saat var. Son 4 litre 190 mililitre kaldı. Umarım yeter. Çıkmadan suyumı kasaya koyayım. Malum şu sıralar hırsızlık pek bir yaygınlaştı. İnsanlar ölmek için her yolu deniyor. Umarım ölmek için çabalayacak bir insanlık kalır.

Sokağın başında bir teyze koymuş kabını dileniyor. Keşke biraz fazla suyum olsa da versem ama nerde... Meydanı geçince sağda bir polis arabası park etmiş. Yine ne oldu acaba? Merak edip çevredeki insanlara sordum. Meğer aptalın biri evinde bitki yetiştiriyormuş. Böyle büyük bir kötülüğü nasıl yapıyorlar aklım almıyor. Üstelik hayvan ve bitki beslemenin cezası ölümken... Daha kendimize yetiremiyoruz suyu. Her gün yüz binlerce insan susuzluktan hayata gözlemlerini yumuyor. Evlilik kurumu son bulmak üzere. Herkes kendi canının derdine düşmüş. Sen gel bitkiye su ver.

Çizim: Elif Nisan ÇETİN

Olacak iş değil. Küresel ısınma zaten pek çok bitki ve hayvanın soyunu tüketti. Kuraklık almış başını gidiyor. Susuzluktan doğan hastalıklar katlanarak artıyor. Dünya adeta siyah bir lekeye bürünmüş vaziyette. Banyo sadece üst düzey insanların yapabildiği bir şey hâline geldi. Sadece su kıtlığı değil kirlilik de bir sorun olmaya başladı. Sanırım sona yaklaşıyoruz.

Bazen keşke diyorum, keşke şu zamanı geriye alıp pervasızca harcama yapan ve bizi bu hâle düşüren akılsızlar ordusuna iki çift laf edebilsem. Belki... Belki o zaman akılları başlarına gelir de ısraf ettikleri her damlanın bir cana mal olduğunu anlarlar, suyu yarınlar yokmuş gibi tüketmezlerdi. Onlar her saniye binlerce metre küp havuzlarında yüzerken aynı saniye içerisinde binlerce insanın canına kastettiklerini anlarlardı.

Ben Oscar William. 2140 dünyasından bir gencim. Şu sıralar öksürük ve böbrek ağrısından duramaz oldum. Biliyorum, çok zamanım yok. Tıpkı diğerleri gibi otuzumu göremeden öleceğim. Vasiyetimdir: Cesedimi denize atın. Hiç olmazsa ruhum suya doysun...

Zamanın Görecesi

Muhammed Emir FAARİSOĞLU / 64. Dönem

Zamanın görecesini sokaklarda öğrenenlerdendik
Yarını yokmuşcasına koşarken bükerdik zamanı
Tozunu attırırđık sokakların patinaj atan bisikletlerle
Yer çekimine meydan okumanın hazzını
Bir çift el üzerinde uçarken yaşadık habersiz

Yaşamı dişlerdik, yaşamı göğüslerdik minik zihinlerimizle
Henüz böylesine kirlenmemişti kalplerimiz
Bir yarasa yavrusunu günlerce yaşatabilecek kadar saftık henüz
Kirlenen yalnızca kıyafetlerimiz ve yüzümüzdü kaçınmaksızın
Ona döndüreleceğimizi bilerek yuvarlanırdık çamur birikintilerinde

Sevginin günah olduğuna inananlar, nice nesiller büyüttü sevgisiz
Bizim çocukluk aşkımız olmadı hiç
Yalnızca kardeş deyip geçmeye programlanmıştık
İçini sevemedik hiç kimsenin
İçini görmenin günah sayıldığı kentlerdeydik hepimiz

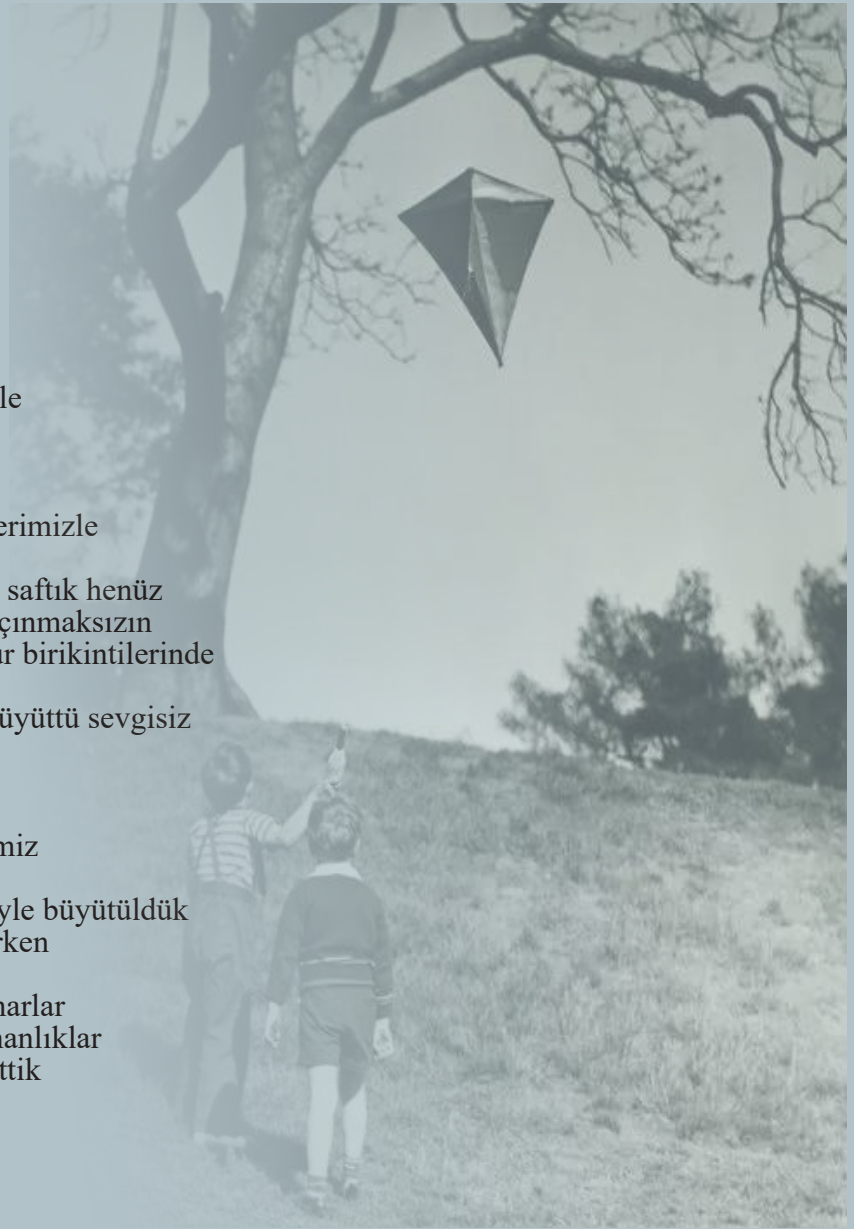
Aşkını uğruna katline ferman yazılanların hikâyeleriyle büyütüldük
Kimimiz atalarından kalan nefret mirasını sürdürürken
Kimimiz aşkın adına and içtik
Koskoca bir nesli ikiye böldü sevgisiz yeşermiş çınarlar
İki gönül bir olunca seyran değil mezar olurdu samanlıklar
O mezarlıkları cennet bahçesine evirmeye yemin ettik

Ölüme inat göz göze gelmeler nerede
Nerede ölümle savaşılan deli yürekler
Mektubunu kaniyla mühürleyen saf aşıklar
Bir kağıt parçasında hasret giderenler
Ve saklayanlar o kağıt parçasını en kuytu köşelerde zamana inat
Nerede ölümden korksa da inadına seven kadınlar
Ve hayali uzak diyarlara nal atmak olan adamlar aşığıyla

Ruhumuzu bir İstanbul'da bir de sokağımızın kuytusunda bitirirken
keşfettik kuantumu

Belki bir formülün öncüsü olamadık fakat
Yaşadık bu güzelliği nasıl olsa
Benim sistemim bedenimi taşıyınca çöktü İstanbul'a
İlk defa rastlarken birinin içine
Ne güzeldi oysa rast gelmek bir insana
Aşk anısızın karşımda ve ansızın besleniyor damarlarımda

Ne zaman geçmişe bıraktım bu kederi desem
Ansızın zamanı büküyorsun
Saçının her bir teli bir gün ve ben tutsak aralarında
İçimde bir ukde bu anı dağdeviren kanyonlarda kısıtılmışcasına
Tutulup çekilse içim
İçim içimden gitse
O zaman huzura ererim belki bir gün

ŞOFÖR

Ada Baran ALAN

Sabah liseye yeni başlamanın heyecanıyla uyanmıştım. Saat sabah altıydı. Hemen üstümü değiştirdim, kahvaltı ettim, dişimi fırçaladım ve dışarı fırladım. Otobüse bineceğim durak, evimin hemen önündeydi. Otobüsün tam geleceği saatte duraktaydım ama gelen geçen yoktu. Bekledim, bekledim... Yok, gelmiyor otobüs. Sonunda 15 dakika gecikerek gelmeyi başardı. Kapıları açılınca büyük bir öfke ve okula geç kalabileceğim olmanın verdiği üzüntüyle otobüse bindim ki hemen önümde resmen çökmüş, bütün hayat enerjisini kaybetmiş bir hortlak duruyordu sanki. O kadar ruhsuzdu ki binen tek kişi olmasına rağmen dönüp bana bakmadı bile. Gözleri yolla bütünleşmişti ve başka hiçbir şey görmüyor gibiydi.

Biraz korku, biraz acımayla boş otobüste, şoförden olabildiğince uzaktaki bir koltuğa oturdum. Kulaklıklarımı takıp müzik dinlemeye başladım ama şoför aklımdan çıkmıyordu. Acaba neler yaşamıştı da bu hale gelmişti? Şu an ne düşünüyordu? Veya hâlâ düşünebiliyor muydu?.. Derken sonraki durağa vardık. İki kişi otobüse bindi. Biri yirmili yaşlarda, hoş bir kadındı, diğeri ellili yaşlarda, saçları yavaştan beyazlamaya başlamış bir adamdı. Onları görünce “İşte normal insanlar böyle görünür.” diye düşündüm. Gözlerinin feri hâlâ oradaydı ve yüzleri yaşadıklarını belli ediyordu. Şoför o kadar da dikkatlerini çekmiş gibi durmuyordu. “Nasıl olur?” diye düşündüm. Korku filmlerinden çıkmış gibi duran bir hayaletti o. Nasıl oldu da fark etmediler? Ben bunları düşünüp dururken ve şoför hızını hiç değiştirmeden otobüsü kullanırken duraklar gelip geçti ve sonunda okulun olduğu durağa geldik. İnerken dönüp adama bir kez daha baktım. Bu kez taktığı can çekişen saati, en az üç günlük kirli, beyaz sakalları gözüme çarptı. Hiç mi hayat belirtisi olmaz bir insanda?

Otobüsten inip okula gittim. Tabii şoför sağ olsun 10 dakika geç kalmıştım. Gerçi yüzünü hatırlayınca geç kalmasını geç, yatağından kalkıp da gelebildiği için şükretmeliydim. Yıllarca bu adamı mı görecektim sabahları? Güneş doğmasa daha iyi.

Derse odaklanmaya çalıştığım her an, o ruhsuz

Çizim. Elif Nisan ÇETİN

ifadesiyle beni okuldan alıp otobüse döndürüyordu. Neyse ki eve dönerken bindiğim otobüsü başkası kullanıyordu. Evde bile aklıma istemsizce o şoför geliyordu. Neydi bu şimdi? Adamın yüzüne bakan lanetleniyor muydu? Gerçi öyle olsa hiç şaşırımdım. O suratın, o duruşun, o bakışların açıklaması başka ne olabilirdi? Evet, evet, bu adam olsa olsa bir lanet olabilirdi.

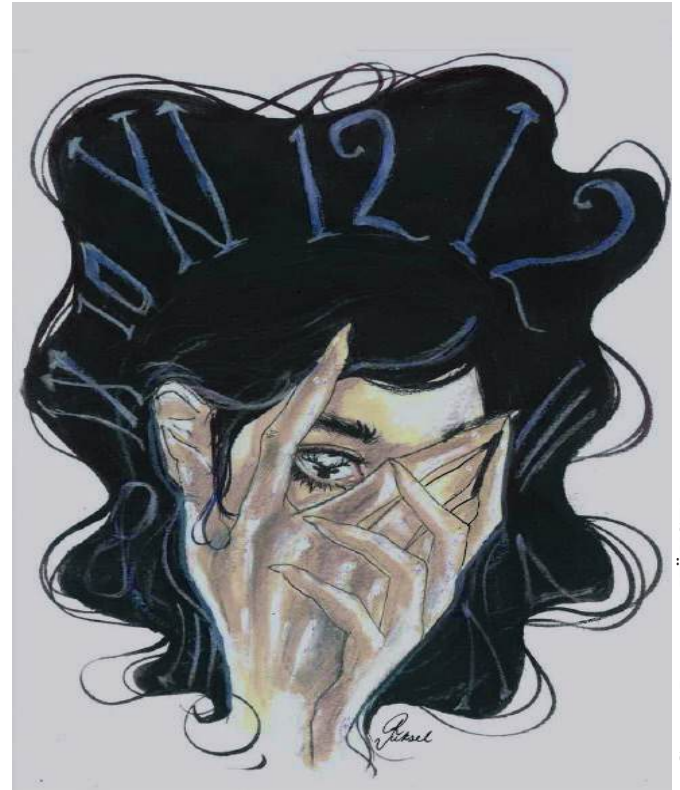
Bu düşüncelerle kendimi yatağa attım. Uyuyabilir miyim bilmeden gözlerimi kapattım. Ama bir türlü uyuyamadım. Gözlerimi tam açtım ki, kendimi bir anda durakta buldum. Vücudumu hissedebiliyordum. Hemen saatime baktım. Tam otobüsün dün geldiği saattti. Sol taraftan parlak bir ışıkla bir otobüs gelmeye başladı. Hayır, bu o otobüs olamazdı. Bu bir araçtan çok bir canavara benziyordu. Yavaşlayıp önümde durdu ve kapılarını açtı. İçi kapkaranlıktı ve hiçbir şey göremiyordum. Derken bir anda ışıklar yandı. Önümde genç bir adamı bir ağaç gibi sarmış, gözleri fener gibi parlayan, geyik boynuzlu bir yaratık vardı. Parmaklarını şoför koltuğunda oturan gencin burun deliklerine ve ağzına sokmuştu. Zavallı zar zor nefes alıyordu. Gözlerindeki ışık yavaş yavaş sönüyordu ve derisi kırışmaya başlamıştı. Sonunda şoför koltuğunda oturan o genç adam, yaratıkla birleşti ve sabahları gördüğüm iğrenç, hortlak şoföre dönüştü. Korkuyla çığlığı basıp kendimi

otobüsten attım. Bir anda kendimi odamda, yere kaplanmış bir halde buldum. Kalbim küt küt atıyor ve beynim az önce gördüklerimin rüya olup olmadığını anlamaya çalışıyordu. Gördüklerim o kadar gerçekçiydi ki bana bir kamera kaydıyla tüm gece uyuduğumu gösterecekler yine onlara inanmazdım. O sırada çıkma vaktimin geldiğini fark edip kahvaltı bile etmeden hazırlanıp durağa gittim. Otobüsü büyük bir heyecanla, dikkatle ve merakla bekliyor ama aynı zamanda korkudan titriyordum. Rüzgârın hışırtısını her duyduğumda etrafı kolaçan etmeye başlıyordum. Beynim istemsizce canavar otobüsü, içindeki yaratığı ve genç adamın şoföre dönüşümünü bana gösteriyordu. Bacağımı öyle hızlı sallamaya başlamıştım ki, ancak yorulduğumu hissettiğimde bu istemsiz hareketi fark edebildim.

O sırada otobüs geldi. Olduğum yerde doğruldum ve kapıların yavaş açılışını izledim. Tedirgin adımlarla merdivenleri tırmanmaya başladım. Bacaklarım istemsizce geri gidiyordu. Gözlerimi kapatıp var gücümle kendimi içeri attım. Yavaşça gözlerimi tekrar açtığımda beni şok eden o manzarayı gördüm. Rüyamdaki canavar, şoför koltuğunun solunda ayakta durmuş, parlayan, yuvarlak gözlerini bana dikmişti. Nutkum tutulmuş halde çığlık atmaya hazırlanırken ve tuhaf inlemeler çıkarırken yaratık parmağını olmayan ağzına götürüp sus işareti yaptı. Kaçmak istedim ama arkamdaki kapıların kapanma sesini duydum. Heykel gibi olduğum yerde kalmıştım. Korku ve dehşet içinde bakışlarımı şoföre çevirdim. Yaratık boşdaki eliyle onu ensesinden yakalamış, yola bakması için zorluyordu. En sonunda yaratık, ağzına götürdüğü parmağı ile otobüsün boş koltuklarını işaret etti. Küçük ama hızlı adımlarla kendimi bir koltuğa attım. Soluk soluğa kaldığımda uzun süredir nefesimi tuttuğumu fark ettim. Derin derin nefes aldım. “Acaba bu da mı kabustu? Evet, kesin öyle.” diye düşündüm. Uyanabilmek için ellerimi sıkıttım. İşe yaramıyordu, ellerim gerçekten oradaydı. Bir sonraki durağa varmıştık. İçimden “Lütfen, lütfen onu görün!” diye bağıryordum. Dün gördüğüm kadın ve adam yine aynı duraktaydılar. Bindiklerinde gözlerinin içine bakarak tepkilerini bekledim ama nafile. Yaratığı göremiyorlardı. “Delirmiş olmalıyım, delirmiş olmalıyım, delirmiş olmalıyım...”. Daha fazla dayanamadım ve kafamı cama dayayıp sessizce ağlamaya başladım. Okulun durağına gelince kafamı eğerek açılan kapılara yöneldim. Arkama bakmadan araçtan indim. Otobüs oradan ayrıldıktan dakikalar sonra bile ben olduğum yerde duruyordum.

Gün boyu odağımı toplayamadım, yemekten ve sudan kesilmiştim. Yarı ölü gibi eve döndüm. O kadar kötü haldeydim ki evdekilere hasta olduğumu ve yatıp uyuyacağımı söylediğimde sorgulamadan inandılar. Gerçekten yorulmuş olacağım ki kafamı koyduğum gibi uyudum. Bu kez kâbus görmedim. Sakince uyanıp rutin hazırlıklarımı yaptım. Bu kez durağa yürürken olacakları kabullenmiş bir haldeydim. Otobüsün yaklaştığını görünce kafamı öne eğdim. Açılan kapılardan içeri girip kafamı kaldırdım. Tahmin ettiğim gibi... Yaratık hâlâ oradaydı. Umut-suzlukla kafamı eğip şoföre baktım.

O da ne? İki meraklı göz bana bakıyordu. Tıraşlı, orta boylu genç biri vardı bu defa o hortlağın koltuğunda. Ağzım adeta benden izinsiz “İyi günler!” diye haykırdı şoföre. Şoför gülümsedi ve aynı sıcaklıkla cevap verdi. Büyük bir şaşkınlık ve hayranlıkla boş bir koltuğa oturdum. O an her şey kafama dank etti. Eski şoför artık araba süremeyecek hale gelmişti. Veya daha kötüsü... Ama şu an önemli olan bu değildi. Önemli olan, o koltukta bir ceset yerine, yaşayan birinin oturmasıydı. Ve eğer kendisini bu otobüse teslim ederse, eğer kimse onunla konuşmazsa yaratık sonunda onu da sömürecekti. Sonra yenisini... Yıllar da sürse her zaman yenisini gelecekti.

Çizim: Rumeysa YÜKSEL

Dünyaya Olan Borçlarını Hecelerle Ödeyen Şair: *Şükrü Erbaş*

Rabia ENGİN

“
*Zaman avuçlarının içinde.
Açıyorum, insan olmanın
sonsuzluğu;
kayıyorum, ölüm dünya olup
geliyor üstüme.
Sana yazıyorum ya, içimde
umutsuz bir güzellik.
Her şeye yeniden inanıyorum.*

(Pervane)

”

Şiirlerine benzer Şükrü Erbaş. Hırçın ama lirik, yalnız ama kalabalık, yoldaş ve vefalı. Zaman neyi eskitiyorsa o, kazanılmış güzelliklerin kaybolmasına engel olur ve onları hayatına çağırıp yeniler. Şiirlerine aktarır...

*Ömrünüzü güzelleştirecek bir şey almadan hayattan
Bir şeyler bırakmadan ardınızda gelecek adına
Koşaradım tükeniyorsunuz insan kardeşlerim
Koşaradım
Duymadan bir gün olsun dünyayı iliklerinizde*

“
*Ve sözü kulaklarımda kızımın
Üzgün bir gülümsemeye
Ayrılırken sabah
Söylediği
– Sen benim akşamsefamsın,
Biliyor musun anne...
(Bağbozumu Şarkıları)*

”

Kendi yaşamını bir başkası gibi olmaya hapseden insanlar Şükrü Erbaş’a her zaman dert olmuştur. Yabancılaşma olgusunun, yazılarının ve şiirlerinin bel kemiği olduğunu söyler. “Gittikçe yalnızlaşıyorsunuz insan kardeşlerim.” der, “Koşaradım” yaşayan, yüreği bir kez olsun yağmurla yıkanmamış insanlara. Güzeli, güzelliği sever şair. İnsanların mutluluğu bile paylaşmayı öğrenememesinden, hayatında bir kez olsun durup da doğanın, yeşilin güzelliğine bakmamasından, kısacası yaşamın monotonluğundan yakınır.

Yoksulluğu derinden tatmış olmasından mütevellit, insanların dardını kendine dert edinir şair. Onu tanıyanlar, insanın insana ilaç olduğunu en çok kabullenenlerden biri olduğundan bahseder. Serzenişlerinin sebebini açıklar bu sözler belli ki.

*Unuttunuz başkalarının acısını duymayı
Küçük çıkarların büyük kurnazları
Alışverişe döndü tüm ilişkileriniz, hesaplı, planlı
Sevgileriniz ayaküstü, ilgileriniz koşaradım.*

Aynı zamanda emek, barış, aşk, mazlumu anlamaya dayanan bir adalet duygusu, gerçek anlamda eşitlik ve tüm bunları içeren özgürlük, hayatının ve şiirlerinin anaforlarıdır. Şair kendisini dünyadan aldığı hece hece dünyaya geri ödeyen, ömrüne sahip çıkmaya çalışan bir insan olarak tanımlar.

Çocukluğunu da babasını da mutlu anmaz şair, şiirlerinin aktörlerinden biridir aynı zamanda babası. Otorite, korku ve susma nöbetleridir onun için. İşte bu yüzden ataerkilliği sevmez, cahillik olarak görür. Dışarıda ezildikçe zalim kesilen, ancak yatarken şapkalarını çıkararlara öfkeli. Yozgat'taki yaşamından "Çok az insanın sonra sonra ağırlığından kurtulmayı başarabildiği bir buruk duygu yükü." olarak bahseder.

*Benim mutsuz çocukluğum, bulanık
Bir asık yüz gölgesinde titreyerek
Baba korkusuyla geçti.
Sevinç bile sert eserdi odalarda
Susmak saygı, gülmek ayıp, izinsiz*

***Bu rüzgâr dağın kokusunu
getirmiyor
Bu bulutlar tutsak daracık bir
gökyüzüne...
Akşam güven vermiyor, sabahın
sevinci yok
Ne güleç bir yüz ne hareli bir
merhaba
Herkes sırtıyla konuşuyor
birbiriyle...***

(Dicle Üstü Ay Bulanık)

Peki aşk? Vefa dolu sever şair, vefa dolu da sevilir. Aşkı hüznle, yalnızlıkla harmanlar çoğu zaman. Aşkı onun "Ömrü"dür. Genç yaşta çok zorluklarla bir hayat kurduğu kadın, "Hayal salkımı iki çocuk". Rüyalardan

yapılmış bir oğlandır Şükrü Erbaş, arzularından doğan ise sevdiği kadındır. Ömür Hanım'a anlatır; yaşamın anlamını, sessizliğin sesini, güzün gelişini... Ne zaman Ömrü toprak olur, işte o zaman Hatice Hanım olur. "Ömrü"ün gidişi şairin de nihayete erişidir...

*Kirpiklerin açıldı, kapandı... Gelinlikler içinde
bir kız, sivilceler içinde bir oğlan. Gözyaşı beşiği
odalar, hayal salkımı iki çocuk. Girdi içeri.*

Ölüme inanmaz şair, Ömür Hanım'a inanır.
Yummasın ister Ömrü kirpiklerini...

*Kirpiklerin açıldı, kapandı... Doktorlar bembeyaz
susuyor, ben sana inanyorum. Ölüm yok dünyada.
Son bir gök damlası ağzının burcunda, girdi içeri.*

***Sözü yasaklamalı Ömür Hanım
yasaklamalı... Kimsenin kimseyi
anlamadığı bir dünyada söz
boşluğu dövmekten başka ne işe
yarıyor ki?***

(Ömür Hanım'la Güz Konuşmaları)

Çizim: Rabia ENGİN

DENİZ'E DÖNMEK İSTİYORUM

Eyüp Emre ÇAM

İnsanın iliklerine işleyen bir soğuk, nemli bir toprak kokusu ve gergin bir hava vardı. Mert, Karaköy'den yukarı doğru yürür, merdivenleri yavaş yavaş çıkardı. Gece geç saatlere kadar çalışmak üzere mesaiye başlayan kulüp ve barların -içeride her türlü insan bulunurdu böyle yerlerde- önünden hızlıca geçerek Taksim'in dik, inatçı, yorgun, bir bakımdan tecrübeli, eğri büğrü kaldırımlarını arşınlardı. İstanbul'da sonbahar epey yağmurlu geçiyordu. Soğuk havayı ve yağmuru severdi aslında. Çünkü sonunda güzel ceketler, atkılar, botlar giyiniş kuşanabilecekti. Bu düşüncelerle ilerlerken gülümsemeden edemedi. Hafif topuklu siyah süet botlarını, dedesinden ödünç aldığı kahverengi deri ceketini, siyah pantolon ve gömleğini giymişti. Siyah beyaz ekoseli atkısını da boğazına dolamıştı. Bir de siyah kasketini takmış ve çok şık olmuştu.

Kendini kulaklığında tekrar tekrar başa saran favori sonbahar şarkılarının ritmine kaptırmıştı. Sözleri, soğuktan morarmış, yer yer çatlamış dudaklarında mırıldanıyordu. İçi hoş olmuştu. Birden müzikçalarındaki şarkı durunca o da duraksadı ve kulaklığını çıkardı. Çabucak cebine tıktırdı. Elleri üşümesin diye hızlıca yapmıştı bunu, kendine şaşıtı. Yüzüne düşen kahverengi buklelerden birini başının üstünde tel tokayla tuttururken apartmanın önüne vardığını fark etti. Cihan Apartmanı'nın büyüleyici incelikte işlenmiş kocaman demir kapısını itirdi ve içeri girdi. Binaya her girişinde bir kez daha hayran kalırdı bu kapıya. Dört katlı binanın sağlam trabzanlı, mermer merdiveninin basamaklarını tek tek çıkararak üçüncü kattaki dairelerine geldi.

Dedesine beraber yaşıyordu. Kendisiyle pek araları yok denilebilirdi. Biraz zor, huysuz bir adamdı dedesi. Mert onu çok severdi, sonuçta onu dedesi büyütmişti ama aralarının sürekli limoni olması can sıkıcıydı. Bu duruma ne kadar alışmış olsa da büyürken hep diğer çocuklar gibi mutlu bir ilişkileri olsun isterdi. Dedesini mutlu gördüğü nadir anlar, dedesinin lise yıllarındaki Fransızca, Almanca ve Türkçe edebiyatları üzerine ba-

şarısını özellikle şiir alanında üniversite yıllarındaki yurtdışı seyahatlerini ve kızıyla olan anılarını, onun büyümesini ve çocukluğunun Mert'e ne kadar benzediğini anlattığı anlardı.

Mert'in anne figürü, dedesinin anlattığı kadarıyla kafasında oluşturduğu kadardı. Anne ve babası, Mert daha bebekken evlerinde çıkan bir yangında ölmüşlerdi. Evden şans eseri sadece Mert sağ çıkmıştı. Onu, yangının çıktığı mutfığa en uzak odada yatırmış olacaktı ki komşular bebek sesine koşup Mert'i kurtarmışlardı. Ama anne ve babası komşular yetişmeden hayatlarını kaybetmişlerdi. Dedesi bu trajik hikâyeyi Mert'e sadece bir kere anlatmış bir daha da sormamasını istemişti. Belki de dedesini böyle huysuz, anlaşması zor biri yapan da bu olay olmuştu kim bilir...

Mert, anne baba özlemine küçükken fazlaca çekmişti. İçindeki boşluğu kimseye açamamış; tanımadığı, sadece bir eski, yırtık fotoğraflarına sahip olduğu bu iki insana neden bu kadar ihtiyacı varmış gibi hissettiğini anlayamıyordu. Ama artık bunun üzerine eskisi gibi uzun uzun düşünmezdi. Kabullenmişti belki. Ya da nasıl başa çıkacağını bulmuştu. Okumayı, şarkı dinlemeyi severdi. Duygularını nasıl yazıya dökeceğini çözdüğünden beri yazmak ona terapi gibi geliyordu. Sürekli yazar, okur, tekrar yazardı. Bu açıdan dedesine çok benziyordu. Ondan etkilenmişti, hep ilham kaynağı olmuştu dedesi. Bu sırada Mert anahtarlarını bulmuş, ağır demir kapıyı ittirerek daireye girmişti. Ev sessizdi, dedesi bu saatlerde çoktan uyumuş olurdu. Televizyon izlemek ya da şarkı dinlemek onun için rahatsız edici, gürültülü gelirdi. Kapı açılma sesinden Mert'in geldiğini anlamış olacak, odasından yavaşça çıktı. Mert şaşırdığını belli ederek dudağını büktü:

-Merhabalar Muzaffer Bey, uyanık olur muydunuz bu saatlerde? Karşılaşamıyoruz uzun zamandır!

-Merhaba Mert. Öyle oldu desene! Seninle konuşalım istedim biraz, zamanın var mı? diye sordu. Mert epey şaşırmişti ama belli etmemeye çalışarak yanıtladı:

-Tabii olur, üstümü değiştirip geleyim diye seslendi odasına doğru ilerlerken. Dedesi de onaylarcasına kafasını salladı, mutfağa geçip cezveye kahve ve su koydu. Torununa sorma gereği duymamıştı. Mert, odasından çıkarken kahveler hazırdu ve büyük salonun ortasındaki yemek masasının bir ucuna oturmuş, diğer kahveyi de masanın öbür ucuna koymuştu. Konuşmaya başlamadan boğazını temizledi ve kendini hazırladı.

-Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır, dedi ve tısrdayarak güldü. Çiçek işlemeli antika fincana doldurduğu kahvesinden bir yudum aldı. Sonra yüzü buruştu tekrardan. Her zamanki haline gelmişti. Sözlerine devam etti:

-Biliyorsun oğlum, bugüne kadar seni büyüttüğüm süre zarfında, insanlarla, seninle iletişimim çok iyi olmadı. Gerekli yardımları aldım, hep düzelmeye çalıştım. Bu karamsar ve mutsuz halimden sıyrılıp gençlik yıllarımdaki halime tekrar dönmeyi o kadar istedim ki... Anneni kaybettikten sonra tek motivasyonum sen

oldun. Seni bir yerlere getirmek, bunu hak ettiğini sana göstermek istedim. Bugüne kadar istemsiz de olsa kendimi senden uzak tuttuğum için özür dileirim. Bana hak vermeni bekleyemem. Her defasında bana çok saygılı, başarılı bir torun yetiştirdiğimi tekrar kanıtladığın için teşekkür ederim. Konuşurken sürekli gözlerini kaçırmıştı. Dolmuş gözlerini saklamaya çalışıyordu. Mert ne diyeceğini bilemedi. Başına gelen onca şeyden sonra dedesini suçlayamıyordu ama hak da veremiyordu ona. Dedesinin anlattığına göre öyle hissetmesinin annesiyle de ilgisi vardı. Ama neden yine bu kadar üstü kapalı anlatmıştı ki? Uzun süre sonra baş başa oturup konuşmuşlardı ve sanki daha anlatacakları varken yarıda kesmiş gibi hissetti Mert. Ama üzerine gidemezdi. Bu düşüncelerden sıyrılıp yanıtladı:

-Anlıyorum, anlamaya çalışıyorum daha doğrusu. Bana verdiğin tüm emeklerden ötürü teşekkür ederim, sana minnettarım. Belki bu kısa konuşma ilişkimizi daha iyi yerlere getirir, bizim için yeni bir başlangıç umududur belki ha, dedi ve gülümseyerek dedesinin gözlerine baktı. Onun bu hevesli, ümitli ve şevkli halini görünce buruk bir tebessüm belirdi dedesinin yüzünde. Bu tebessümün altında acı, pes etmişlik, pişmanlık, yorgunluk yatıyordu.

-Belki de diye yanıtladı Muzaffer Bey. Yalandan bir gülümsemeye başını kaldırdı ve Mert'e baktı. Anlamlandırması ve adlandırması zor bir hava vardı büyük salonda. Sessizlik hâkimdi. Fincanlarında kalan son yudumlarını içiyorlardı dalgın bir şekilde. Mert ne yapacağını bilemeden kahvesinden son yudumunu aldı ve yavaşça kalktı. Masanın öbür ucundaki dedesinin yanına gitti, sırtını sıvazladı. Hiç yapmayacağı bir şeydi ama içinden gelmişti işte. Dedesi tepki vermedi. Mert kafası karışık bir şekilde odasına gitti ve yatağına uzandı. Yatağında bir süre debelendi, uyumaya çalıştı ama nafiye. En sevdiği klasik müzik plağını koyup pikabın sesini en kısığa aldı. Müzikle beraber sicim gibi yağın yağmurun camları döven sesine kulak vererek uyumayı bekledi. Kafasında çok fazla soru vardı hâlâ, ihtimalleri düşünmek onu yormuş, dedesinin belirsiz cevapları içine kurt düşürmüştü. Ama artık göz kapakları uykusuna karşı gelelemiş ve kapanmıştı. Sabaha karşı uyuyakalmıştı ve kapatmadığı pikabı bir ninni gibi usulca çalışıyordu.

Sabah olduğunda birden irkilerek kalktı. Evin soğukluğu tüylerini ürpertti. Dedesi kombiyi açamamış mıydı hâlâ? Bu soğukta bir de? “Belki de bugün geç uyanacaktır” diye içinden geçirdi Mert. Ne ilginç geceydi diye mırıldanmadan edemedi. Üstüne okul formasını giydi ve gömleğini iliklerken bir yandan da çantasına koyacağı kitapları düşünüyordu. Hazırlandı ve odasından çıktı. Salondan geçip mutfaktan atıştırmalık bir şeyler alacaktı. Tam masanın yanından geçerken sürahinin altına sıkıştırılmış bir zarf gördü. Normalde ilgisini çekmezdi, “Eve gelen bir faturadır işte.” der geçerdi. Ama üstünde adı yazılıydı. Zarf mavi tonlarda, sulu boyayla yeni boyanmış gibiydi. El yapımıydı ayrıca. Kim yazmıştı ki bunu? Heyecanla açtı. Dedesini uyandırmak istemiyordu. Sessiz olmaya çalışarak zarfın içindeki kâğıdı çıkardı. Kâğıt da mavinin tonlarına boyanmış ve üzerindeki yazılar tükenmez kalemle güzel bir el yazısıyla yazılmıştı. Kağıdın üzerinde bazı kelimeler dağılmıştı. Yer yer gözyaşı damlamış gibiydi. Bu hızlı incelemeyi sonra kâğıdı yırtmamaya özen göstererek masanın üzerine koydu ve sandalyeyi çekti, oturdu ve okumaya başladı:

Canım Torunum Mert'e,

Bu mektubu uzun, anlamsız, değersiz hayatımda cesaretimi bir kez olsun toplayıp sana açılmamamın, korkaklığımın ve büyük pişmanlıklarımın bir ürünü olarak yazıyorum. Sansür koymuyorum, benden ilk ve son kez gerçeği dinlemiş ol istiyorum. Annen vefat etmeden önce onunla büyük bir kavga ettik. Ah, çok kırıcıydı. İkimizin de sonrasında fazlaca pişmanlık duyduğumuz ama birbirimize bunu açmadan bu adi dünyanın bizi ayırdığı, çocuklar gibi inat edesimizin tuttuğu bir kavga... Şimdi o kavgadan geriye kalan bir suçlu, pişman ben varım. O önemsiz lafları ettiğim, bağırdığım, çağırdığım annen yok. Bir başıma yalnızım artık bu dünyada, acıların en büyüğünü hak ederek, hayatta kalıp kibirli, inatçı oluşumun cezasını çekerek yaşıyorum. Annene zaten ihanet etmiştim bir kere. Bir daha asla yapamazdım, seni, biricik torunum Mert'i de bırakıp ortaldan kaybolamazdım. Yapamadım da. Minnettarım sana, beraber geçirdiğimiz tüm anlara. Şimdi diyeceklerim, söyleyeceklerim birbirine karışıyor, kafam karıncalanıyor. İlaçlar yine etkisini göstermeye başladı sanıyorum. Hızlıca bitirmem lazım. Evet, sana minnettarım. Bana hayatımın en güzel yıllarını yaşattığın için biricik torunum. Şimdi sen büyüdün,

kendine bakacak haldesin ama ben değilim. Bu dünyanın, yaşadıklarımın yükünü kaldıramıyorum artık. Bu veda mektubuyla seni, bana anneni -gözlerinin maviliğinde Deniz'imi- hatırlatan çok sevdiğimiz bir şiirle uğurluyorum. Seni seviyorum.

Mert'in eli ayağı tutmuyordu artık. Duyguları, kafası karıştıktı. Nereye gidiyordu dedesi? Hayır, yanlış okumuş olmalıydı. Ama geri dönüp bakacak enerjisi yoktu şu an. Şokun etkisinde neler olduğunu anlamaya çalışıyor, anladıklarının gerçek olduğunu reddediyordu. Şu an bunlar yaşanmıyordu sanki onun için. Gözleri fal taşı gibi açılmış, tepkisiz kalmıştı. Dedesinin odasının kapısına bakıyor, tüm vücudu ürpermiş bir şekilde titriyordu. Terk edilmişti sanki. Sonsuz bir yalnızlığa tek başına... Zarfın dibinde mavi gözlü, kumral saçlı güzel bir kadın resmi ve bir parşömen parçası vardı. Bu fotoğrafın annesi olduğunu anlaması uzun sürdü. Bir iki dakika kadar fotoğrafa bakakaldı. Sonra parşömen parçasına ilişti gözü. Arkasında bir adres ve üzerinde Nazım Hikmet'in “Hasret” şiiri güzel bir el yazısıyla özenle yazılmıştı:

Denize dönmek istiyorum!

Mavi aynasında suların:

Boy verip görünmek istiyorum!

Denize dönmek istiyorum!

Gemiler gider, aydın ufuklara gemiler gider!

Gergin beyaz yelkenleri doldurmaz keder.

Elbet ömrüm gemilerde bir gün olsun nöbete yeter.

Ve mademki bir gün ölüm mukadder;

Ben sularda batan bir ışık gibi

Sularda sönmek istiyorum!

Denize dönmek istiyorum!

Denize dönmek istiyorum!..

BENİM İÇİN MATEMATİK

$$2+2=5$$

Sınav haftalarında bölüm de-
ğiştirmek isteme sebebidir.

Tuttu fırlattı limiti, ezdi
türevi çiğnedi.

Meğer o kadar da
zeki değilmişim.

Ω

Bu akşam çözerim,
beni kimse tutamaz!

Ben kağıt kat-
lama sorusu
çözmem, ters.

π

Varlığı bir dert
yokluğu yara!

Kabuksuz fındıkların
arasından kabuklu çık-
masıdır.

Net ölçümlerin
soyut yöntemidir.

Cerrahpaşa Tıp kazandım,
pek benlik değil.

\sqrt{x}

\int

40 dakikanın 140 dakika
gibi hissettirdiği ders.

Yapabilenlere ilah
gözüyle bakmaktır.

Mantığı gerçek hayata
enjekte etme sanatıdır.

λ

İçinde bulunduğumuz bu
hayat simülasyonunun
kodlarıdır.

İkinci dönem düzeleceğim
baba, merak etme.

Hocam anlamadım,
bir daha anlatır
mısınız?

Evet, nöbetçi
arkadaş gelip tahtayı
silsin.

$f(x)$

Bütün insanlığın yüzleşmek
zorunda olduğu dert.

Gidişattan puan
istemektir.

\approx

Minibüs şoförünün
benden iyi olduğu
derstir.

ORHAN PAMUK

Elif PINAR

Orhan Pamuk, 7 Haziran 1952'de İstanbul Nişantaşı'nda doğdu. Babası Gündüz Pamuk, dedesi ve amcası gibi yüksek mühendisti. Annesi Şeküre Pamuk, 1700'lerde Girit'te valilik yapan İbrahim Paşa'nın soyundan gelir.

“Cevdet Bey ve Oğulları” ile “Kara Kitap”ta anlattığına benzer kalabalık bir ailede, doğduğu semtte büyüdü. Otobiyografik kitabı “İstanbul”da bahsettiği gibi çocukluk ve ilk gençlik yıllarından 22 yaşına kadar mutlulukla resim yaptı ve hayalinde ressam olmak vardı.

Robert Koleji'ni bitirdikten sonra İTÜ'de üç yıl mimarlık okudu. Mimar ve ressam olmayacağına karar verip okulu bırakınca devam zorunluluğu olmadığı için İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Enstitüsüne başladı. Yazıya daha çok vakit ayırabileceğini umuyordu, öyle de oldu. Bu sayede belki bir mimar kaybettik ama okumaya doyamadığımız bir yazar kazandık.

İlk romanı “Karanlık ve Işık” kitabının yayımlandığı günlerde, 1982'de Aylin Türegün ile evlendi. Pamuk, “İstanbul'un aynı Batılılaşmış, zengince mahallesinde büyüyüp aynı okullara gitmiş ve aynı sokaklarda büyümüş biriyle evlendiğim için bir Türk gibi, ‘Köyümden bir kız ile evlendim’ diye takılırdım ben ona” diye anlatır. 1991'de bir kızları oldu ve Kara Kitap'ın kahramanı Rüya'nın adını verdiler ona.

Çizim: Elif PINAR

Yazarın “İlk ve son siyasi romanım” dediği “Kar” ilk romanının yayımlanmasından 20 sene sonra 2002'de raflardaydı. Bu roman için Pamuk iki sene hazırlandı. Kars'a beş altı defa gidip oradaki halka mikrofon tuttu, insanlarla belgeselci gibi görüşmeler yaptı.

Pamuk, 12 Ekim 2006'da Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanarak Nobel Ödülü kazanan ilk Türk olarak tarihe geçmiştir. “2006 Nobel Edebiyat Ödülü ‘Kentinin melankolik ruhunun izlerini sürerken kültürlerin birbiriyle çatışması ve örülmesi için yeni simgeler bulan’ Orhan Pamuk’a verilmiştir.”

KIRMIZI SAÇLI KADIN

“Neyi beklediğimi bilmiyorum, ne geleceği ne de geçmişi seçebiliyorum.” demişti Kral Oidipus. Sahi, 'Kader dediğimiz neydi tam olarak? Nerede başlıyor, nerede bitiyordu irademiz? Okuduklarımız, yazdıklarımız ve düşüncelerimiz etki ediyor muydu kaderimize, yoksa zaten bize biçilen rollerimizi mi oynuyorduk bilmeden?

Kırmızı Saçlı Kadın, bir solukta okunan içinde siyasi, mitolojik ve tarihi öğeler barındıran, biraz nostalji, bir parça mutluluk, bir tutam korku ama heyecanı sonuna kadar hissettiren bir Orhan Pamuk romanı. Aslında Orhan Pamuk'un okuduğum 3. romanı ve her birinde yazar bambaşka bir üslup, bambaşka bir tarz sunmuş diye düşündüm bitirdiğimde.

Babası olmasına rağmen baba sevgisinin ne demek olduğunu hiçbir zaman hissedemeyen Cem'in bir kuyu ustası olan Mahmut Usta ile keşişen yolu, onu baba

yerine koyuşu, ustasıyla su bulmak için kuyu kazarken yaşadığı iç çatışmalarda, kimlik ve benlik arayışlarında hayatın onu getirdiği yere ve düşürdüğü konumlara kendinin bile inanamayışı...

Bir baba-oğul ilişkisinin elbette bağlanacağı Sophokles'in Kral Oidipus'u ve Firdevsî'nin Rüstem ve Sührab'ı... Aslında bu kitabı okumadan yukarda bahsettiğim diğer iki hikâyeye ilgili ufak da olsa bilgi sahibi olursanız daha farklı bir gözle okuyorsunuz Kırmızı Saçlı Kadın'ı. Bu iki hikâyeye yapılan göndermeler beni çok etkiledi.

Yol ayrımlarında verilen anlık kararların hayatımızı bambaşka yönere çevirdiğine inanırım. Milyonlarca olasılık ve o olasılıkların bizi bambaşka olasılıklara sürüklemesi... Güzel tesadüflere inanırım, aslında onların birer tesadüf olmayışına... Ben, biraz da her şeyin bir sebebi olduğuna inanırım, her şeyin birbiriyle bir bağlantısı olduğu-

na. En çok da değişime ve değiştirebileceklerimize inanırım. Okuduklarımızın bizi ve düşüncelerimizi değiştirdiğine...

“İnsan hepsini aynı anda düşünemiyor ama görebiliyordu. Aklımdaki kelimelerin, aklımdaki hayallere yerleşmemesi gibi bir şeydi bu. Kelimeler duygularıma yetişemiyor ve yetersiz kalıyorlardı.”

“Ben, beni kimse görmediği zaman en çok kendim oluyorum.” diye düşünürdüm.

MASUMİYET MÜZESİ

Siz adına ne dersiniz bilmem; ister takıntı deyin, ister saplantı, ister bağımlılık, ister hastalık... Ben adına 'sevda' dedim. Herkesin öyle kolay kolay kapısını çalmadığı, bazen çalanın cevap vermediği, kabullenenin ise vazgeçemediği... Sevda...

Sevdası uğruna adeta Amok koşucusuna dönen Kemal'in aşk tanımı ise şöyle: “Aşk; Füsün karayolları, kaldırımları, evleri, bahçeleri ve odalarında gezinirken ve çay bahçelerinde, lokantalarda, akşam yemeği sofrasında otururken ona bakan Kemal'in duyduğu bağımlık duygusuna verilen isimdir.”

Bu tanımlamadan da anlaşılacağı üzere Kemal'in hayatı Füsün'a endeksliydi. Her şeyden vazgeçmişti, kendinden bile. Ama sevdasından vazgeçmedi. Her dakika, her saniye onunla yaşadı. Onurunu, gururunu rafa kaldırıp sırf sevdiğine yakın olabilmek için, sırf sevdiğini görebilmek için tam 7 yıl 10 ay, 409 hafta, 1593 kere onun evine gitti. Onu paylaşmak zorunda kaldığı adama dost oldu. Sırf sevdiğinin dudakları değdi diye onun gazoz şişesini kendisininmiş gibi içti. Ve yine onun içtiği tam 4213 adet sigara izmaritini sakladı, sırf onun dudakları değdiği için. Ona ait ne varsa toka, diş fırçası, elbise, kolonya... Hepsini gizlice aldı. Sonunda onu sahiplenen aşk, evini de ele geçirdi. Pişman olmadı yaptıklarına hiç. Aksine takıntıyla sevdiği ama elde

edemediği birisinden, küçük de olsa bir parça koparmak mutlu etti onu...

Ve kavuşmalarına ramak kala, tam kavuşacakları anda sonsuza dek ayrıldılar...

İşte o zaman biriktirdiği o eşyalarda teselli buldu Kemal. Nihayet uzun zamandır düşündüğü şeyi yaptı.

Füsün'un yaşadığı evi, yine onun eşyalarıyla, ondan parçalarla müzeye dönüştürdü. Sırf “Ömrümün en güzel günleriymiş, bilemedim” dediği o günleri diri tutmak için...

Masumiyet Müzesi, ölenle yaşamak için yapılmış bir yerdi...

“ *Eşyaların bir hatırlatma gücü vardır. Bir sinemaya gideriz, biletini cebimize koyarız. Cepte 20 yıl kalır. Bir gün, onu görür, hangi filme gittiğimizi, sahneleri hatırlarız. O bilet olmasaydı hatırlamayacaktık.* ”

Pamuk 2008'de yayımladığı romanını kurgularken en başından beri 2012'de Çukurcuma'da açacağı aynı isimli müzeyi de düşünmüş. Hatta kitabın arka kapağına da bir adet müze bileti bırakarak beni de sevindiren bir incelik yapmış. 1950-2000 döneminde İstanbul hayatını ve romandaki kahramanların şahsi eşyalarını kapsayan müze ve kitap, Pamuk'un düşlerinin adresiydi. Gazoz kapakları, haritalar, sigara izmaritleri gibi detaylarla dolu müze, 2014 senesinde 'Yılın Avrupa Müzesi Ödülü'nü aldı. Pamuk, ödülü 13 Mayıs'ta Soma'daki maden kazasında hayatını kaybeden madencilere adadı.

BEŞPEŞE: Bekleyiş

Sabahın ilk saatlerinde yine kulübemde oturmuş tren seferlerini kontrol ediyordum. Burası ufak bir kasabaydı ancak ziyaretçisi bol bir yerdi. Yeni bir tren gelince istasyondaki insanları gözlemlemeyi seviyordum. Kimisi ailesinden, sevgilisinden ayrılıp gözyaşları içinde trene biniyor; kimisi de ailesine ve sevdiğine kavuşmanın heyecanı ile adeta trenden atluyordu.

Güneşin tam tepeden vurduğu saatlerde yaşlı adam ve köpeği gelip istasyonun ucundaki banka oturmuşlardı. Bu işe başladığım günden beri bu yaşlı adam ve köpeği her sabah aynı saatte gelir, akşam altıya kadar oturur, daha sonra ağır aksak yola koyulur, ufuk çizgisinde gözden kaybolurlardı. Adamın ve köpeğinin bu geliş gidişleri dikkatimi fazlasıyla dağıtıyor ve her gün daha çok meraklanmama neden oluyordu. Günümün büyük bir kısmı onları izlemekle geçiyordu. Giden birkaç trenin ve geçen onlarca günün ardından merakıma yenik düşerek kulübemin kapısını arkamda bıraktım.

Candan DEMİRTÜRK

Adımlarımın seslerine doğru dönmüş kulaklarımı görebiliyordum. Sıradan bir köpek değildi; bunu duruşundaki ağırbaşlılıktan, biçimli vücudunu taşıırkenki özgüveninden; etrafındaki seslere, tehlike sezmediğinden dolayı, vermediği tepkilerinden görebiliyordum. Adımlarıma can verirken de günlerdir uzaktan gözlemlerken de fark etmiştim. Kendi cinsinden bir sürünün içine konulsa dahi duruşuyla diğerlerinden sıyrılırdı bu asil köpek. Beni tehlike görmediğini anlayabiliyordum, diğer insanların hareketlerinin aksine onları hedeflemiş bedenimi ayırt ettiğini de. Bakışlarının ağına almıştı tüm bedenimi, bedenine açılmış iki siyah çukurla. Onu günlerdir izlemiş olan bendim fakat birkaç saniye içinde tüm ruhumu gören oydu. Ya da sandığımın aksine günler öncesinde fark edip çözmüştü ev sahipliği yaptığım tüm düğümleri. Her yolun bir sonu vardı elbet. Hedefime ulaşmıştım. Yaşlı adam da yönelmişti bakışlarını yüzüme. Köpeğinin yüzüme sapan bakışlarının yanında yüzüme değmekten çekinen bakışları vardı. Titreyen bedenime sildim terlemiş avuçlarımı. Bir sıvı için kıvranan dudaklarımı araladım.

Hale TERZİ

Kararsız ve çekingen bir ses tonuyla köpeğin korkutan bakışları arasında sözlerime başladım. “Efen-dim merhaba, mazuru yoksa size bir soru sormak isterim.” Yaşlı adam sözüme devam etmemi işaret eden bir tavırla buyrun anlamında elini öne uzattı. “Burada çalıştığım ilk günden beri aynı saatte köpeğinizle buraya gelir, aynı saatte de çıkarınız. Af buyrun, merakıma engel olamıyorum, sebebi nedir?” Yaşlı adam derin bir iç çekti. Bu öyle sıradan iç çekme değildi. Sanki yılların yorgunluğunu, tükenmişliğini, acısını, hıncını, öfkesini, özlemini kustu o derin nefesle. Yüreği ağırlaşmış bir adamın iç çekmesiydi bu. “Oğlum gelecek, onu bekliyorum. Altı yıl önce askere uğurladım onu. Çıkarken sağ salim döneceğim baba, dedi. Benim oğlum söz verdi mi tutar. O geldiği zaman evde beklemek olur mu hiç? Hem Cesur da çok özledi onu. Gittiğinden beri çok zayıfladı hayvancağız. Zaten yiğidimin varması an meselesidir. Söz verdi bana. Gelecek. Biliyorum.” Tüm bu sözlerden sonra benim oğlum sözünü tutar diye sayıklamaya başladı zavallı adam. Şüphesiz şu hayatta insanın en büyük düşmanı belirsizlik. Tam altı koca yıl olmuş. Oğluna ne olduğunu bile bilmiyor. Hayatını kendi inandığı üzerine yaşıyor. Diğer ihtimalleri düşünmekten bu şekilde kaçıyor belki de.

Zehra Nur DEMİRTAŞ

Oğlu altı yıldır dönmemişti askerden. Büyük ihtimalle ölmüştü fakat o, oğlunun verdiği sözden o kadar emindi ki... Ya da kendini buna inandırmıştı. ‘Ya oğlum bana geri dönerse’ ihtimaliydi bu adamı hayatta tutan. Altı yıldır bıkmadan, çaresizce her gün oğlunu bekleyen zavallı adamın oğlundan haber alamamış olmasına çok içlenmişim. Bu konu hakkında yapabileceğim bir şey olmalıydı. Kimse-nin bunca yıl bu adama yardım etmeye çalışmaması ya da çalışsa da hiçbir sonuca ulaşmaması olabileceği çok saçma geliyordu. Merakıma yenik düştüm ve sordum “Nerede yapmıştı oğlun askerliğini bey amca?” “Hakkari Yüksekova” diye cevap verdi. Evet, yanlış duymamıştım. Rahmetli küçük kardeşimin askerlik yaptığı yerdi burası... Dilim tutulmuştu sanki. Ne diyeceğimi bilemiyordum.

Zehra YANIK

Yaşlı adamda beni kendine çeken bir şeyler olduğunu en başından hissetmişim. Yılların eskittiği o banka bugün birlikte oturduk. Adam anlattı, ben dinledim; evladını, umudunu, korkularını, hayıflandıklarını.. Tüm bu duyguların kendisini nasıl yıprattığını... Yaşlı adamın her cümlesi yüreğimdeki kardeş hasretini gün yüzüne çıkardı sanki. Canımın bir parçasını verdiğim bu yer, bir evladı daha mı almıştı yuvasından?..

Saatler geçti, günler bitti. Merakımı bastırmakta güçlük çekmeye başlamıştım. İştibileceklerime kendimi hazırladım ve anlık bir cesaretle aradım Albay Rıza'yı. Kardeşimizi, Yusuf'umuzu, kaybettiğimizden beri yoldaş olmuştuk birbirimize. Bizim kan bağımız, kardeşimin vatanı için döktükleriydi. Bir yandan yaşlı adamı seyrederken bir yandan da yıllardır beklediği oğlunun hikâyesini anlattım. Albay Rıza, anlattıklarımı dinledikten sonra kayıtlara bakmak için biraz zaman istedi benden. Telefonu kapatıp beklemeye başladım.

Alacağım cevaba hazır mıydım, kötü bir haberse bunu yaşlı adama nasıl verecektim? Dakikalar geçmek bilmedi, ben dakikalara dayanamazken yaşlı adamın altı yıllık bekleyişi daha da acıttı içimi.

Telefon çaldı ve açtım. Sonra... İçimde fırtınalar mı koptu, başıma taşlar mı düştü bilmiyorum... Bu adam, bu istasyona gelmeyi bıraktığı gün ölüdü. Onu hayata bağlayan bu yıllanmış raylar, gelen her trenden evladının çıkma ihtimali... Her doğan güneşle umutlarının tazelenişiydi onu yaşatan. Çünkü insan asıl vazgeçtiği gün ölüdü. Sustum ve ömür boyu benimle gidecek o sırta yaşlı adam ve köpeğini seyrettim...

Elif PINAR

Çizim: Elif Nisan ÇETİN

Bir Işık Ver

Bir ışık ver
Karanlıkta kalanlar için
Yüz ışık ver
Karanlıktan kaçanlar için
Bin ışık ver
Karanlığı aydınlatmaya çalışanlar için

Furkan ÖKSÜZ

Durmak

Firooza SADIQ

Bazen durmak çok zor geliyor. Durursak her şeyin gerisinde kalacağımızı düşünüyoruz belki de. Hep bir telaş ve yetişememe korkusu içinde geçiyor günler. Kabul görmek, onaylanmak uğruna neler yapmıyoruz değil mi? Daha çok çalışmak hiçbir zaman yeterli gelmiyor. Daha çok, daha çok... Sahi neye yetişmeye çalışıyoruz?

Wu Wei, Taoizm'in mihenk taşlarından biri. İdealler uğruna durumları zorlamaktansa suyun akışı ile yüzmeyi hatırlatır bize. Çabasızca, kendiliğinden akan bir su olmak.

Kabul edelim. Her şeyi kontrol edemeyiz. Yeri geldiğinde bırakmak zorundayız. İnsanları, duyguları, alışkanlıkları... Akıntı ile dans etmek varken akıntıya karşı kürek çekiyoruz çoğu zaman. Bir kez olsun kollarımızı açalım ve birakalım kendimizi suya.

Kabul etmek zor biliyorum. Olduğu kişiyi, yaşadığı hayatı kabul etmesi insanın. Bazen kime baksan senden daha iyi. Nereye gitsen herkes çoktan yerleşmiş. Kimse seni beklememiş. Bazen ne desen çoktan söylenmiş. Bazen her şey senden daha çok sen ve sen kendinden bir o kadar eksik. Biliyorum..

Peki gerçekten çok mu gerideyiz? Doğduğundan hep birileri olmaya çalıştığın. Sevilmiş biri, başarılı biri. Bu uğurda kendini bazı şeyleri yapmak zorunda hissettin. Dolup taşan kendini inatla kalıplara sığdırmaya çalıştın. Hedefler koydun kendine. Sonra 'Ya yapamazsam?' korkusuyla günden güne daha da çok stres oldun. Kendine kızdın. Yetersiz gördün. Oysa daha küçücükken çok önemli bir şey unuttun. Sen bunları yapmadın diye daha az değerli değilsin. Tıpkı yaptığında daha değerli olmayacağı gibi.

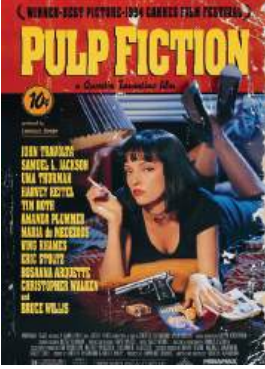
Kabul edelim hepimizin yolu çok farklı ve kendine özgü. Bu yolculukta karşımıza farklı yol arkadaşları çıkacak. Defalarca yakıtımız bitecek. Ne önemi var. Yolun sonunda varmamız gereken bir yer yok. Bu yol bizim ve ancak kendimiz için yürüdüğümüzde anlamlı bir hal alacak. Kuş cıvıltılarıyla geçen günlerimiz de olacak, tüm bu seslere kulağımızı kapattığımız günler de. Bir gün heyecanla, ertesi gün büyük bir isteksizlik ile yola devam edeceğiz mesela. Hepsi olabilir. Adı üstünde bu bir yolculuk. Yorulacağız elbet, yolda olmaktan vazgeçmek isteyeceğiz. Pes etmek gelecek içimizden. Yolculuk da bu değil midir? Gün sonunda sen bu yolda kendine bir adım daha yaklaşmış olursun sadece. Teşekkür edelim. Kimseye değil. Kendimize. En çok hiçbir şey yapmadığımızı düşündüğümüz anlarda. Duralım mesela. Duralım ki dinleyebilelim kendimizi. Şefkatle. Sarılalım kendimize, birbirimize.

FILM ÖNERİLERİ

Yunus Emre GEYİK

Pulp Fiction: Bir senaryo yazmanın en zor yanı nedir? Fikir bulmak mı, sinopsis yazmak mı yoksa karakter analizi mi? Sizin cevabınızı bilemeyeceğim ama sektörde çalışan deneyimli insanlara göre en zor yanı diyalog yazmaktır. Senaryo fikriniz ne kadar iyi olursa olsun aynı düzeyde diyalog yazamazsanız filminiz tutmaz. Pulp Fiction ikisini de aynı anda yapabilen nadir filmlerdendir. Konusu ise biraz ilginç çünkü üç ayrı senaryodan oluşuyor. Birinci senaryoda büfe soymayı planlayan bir karı-koca, ikinci senaryoda mafya babasının eşine bakıcılık yapması için görevlendirilen bir tetikçi, üçüncü senaryoda ise para karşılığı hile yapılması istenen bir boksör yer alıyor. Kader ise bu aykırı tiplerin muhteşem bir şekilde yollarını kesiştiriyor. Bence bir filmin kült olabilmesi için gerçek hayata büyük bir etkisi olması lazım. Biraz olumsuz yönde olsa da Pulp Fiction vizyona girdikten sonra ABD’de büfe soygunlarının sayısı bir hayli arttı. Pulp Fiction, Tarantino’nun usta yönetmenliğini, Travolta ve Jackson’ın gerçekçi diyalogları ile birleştirdiği için izlemeniz gereken bir film.

V for Vendetta: Medyayla uyutulan halk, totaliter rejim ve bizi bu rejimden kurtarmaya çalışan bir kahraman “V” Filmin konusunu kısaca özetlemek gerekirse böyle ama onu efsane statüsüne koyan ayrıntıları çok fazla. Çoğumuzun bakış açısına göre iyi bir oyunculuk sergilemek için en önemli olan şey mimiktir. Ama V for Vendetta bu önyargılarımızı adeta parlamento binası gibi yıkıyor. Başkarakterimiz V doğrudan bir yüze sahip olmamasına rağmen oyuncululuğu ile filmi izledikten sonra bile aklınızdan çıkmayacak. Filmin yönetmeni Wachowski kardeşler gölgeyi çok başarılı kullanıyorlar ve bu V for Vendetta’da çok fazla karşımıza çıkıyor. Eğer gölge iyi kullanılırsa seyirci ambiyansa kendini kaptırır ve film daha etkileyici olur. Hatta bana göre iyi bir ışık kullanımını çoğu yönetmen yapabilir ama gölge kullanımı ustalık ister. V for Vendetta’yı sadece film izlemek için izlemeyin alt metni anlayıp beyninizi özgürleştirin ve sorgulayın çünkü unutmayın ki “Fikirlere kurşun işlemez.”

The Shining: Aslında pek korku filmi seven bir insan değilim, sebebi ise çok açık, korku duygusunun beni ele geçirmesini istemiyorum. Şu an bu yazıyı okuyan çoğu kişi benimle aynı fikirde olabilir ama benim gibi The Shining’e bir şans vermelisiniz. Çünkü önyargılarımızı büyük ihtimalle yıkacaktır. The Shining, paranormal olayların yaşandığı Overlook Otelinde kışı geçirmek amacıyla konaklayan ailenin gitgide delirmesini anlatıyor. Stanley Kubrick her ne kadar çok sevdiğim ve saygı duyduğum bir yönetmen olsa da kendisi sanat için her yol mübahtır mantığıyla baktığı için birlikte iş yaptığı çoğu oyuncu kendisinden nefret ediyor. Mesela The Shining’in başrolü Shelley Duvall’ın rol aldığı bir sahneyi Kubrick 500’den fazla kez çekti her çekimin sonunda Duvall’e bağırıp, ona eşya fırlatıyor. Diğer başrol Jack Nicholson ise filminden sonra verdiği bir röportajda Kubrick hakkında yaşamış, yaşayan ve yaşayacak olan en aşağılık insan diye bahsediyor. Ama amacı oyuncuların role girmesi değil direkt role dönüşmesi ve bu yüzden bunları yaşatıp gerçek anlamda oyuncuları delirtiyor. Filmin yapımı ise tamı tamına 5 yıl sürüyor. Kim bilir belki Kubrick aşırı mükemmelliyetçi olmayıp bunları yapmasaydı The Shining bu kadar başarılı olmazdı.

Das Experiment: Yıl 1971. Kaliforniya Eyaleti’nde 9 üniversiteli genç, yaka paça göz altına alınıyor. Peki suçları neydi? Stanford Üniversitesi Psikoloji bölümü profesörü Philip Zimbardo adından psikoloji dünyasında çokça söz ettirecek bir deney yapılmasına karar verir “Stanford Hapishane Deneyi”. Bu deneyde 24 kişi hapisaneye alınır ve rastgele 9 kişi gardiyan, diğer 9 kişi ise mahkum olur; arta kalan 6 kişi yedek olarak bekler. Deneyin iyice gerçekçi olması için mahkumlar gerçek hapishane ortamındaki gibi muamele görür. Ama buradaki asıl ilgi çekici olay, sınırsız güç verilen gardiyanların psikolojisidir. Gardiyanlar gitgide daha fazla psikolojik baskı uygulamaya, mahkumlar ise depresif olup kendi benliğini unutmaya başlar. Deneyin sonunda ise Prof. Philip Zimbardo “Sadece birkaç kişi güç karşısında ahlaki değerleri korumayı başarabilmişti ve ben kesinlikle bu güçlü bireylerden biri olamadım.” diye açıklama yapar. Bu deneyi konu alan “Das Experiment” filmi Alman sinemasına ait olduğu için okulumuzun Almanca bölümü öğrencilerine özellikle öneririm. Ama bu film ve deneyin sonucunda çıkarmamız gereken önemli bir ders var, toplum size bir rol belirlediğinde ya da belli sözlerle yaftaladığında bu rolün özelliklerini benimsiyoruz ve bunlar bizim kişiliğimizi, yaptığımız şeyleri belirliyor. “Ben bu işi yapamam” dediğiniz sürece zaten bu işi yapamazsınız, kendinize bir rol biçtiğinizde bu rolün dışına çıkamazsınız, bu yüzden kontrolün kendi elinizde olduğunu anlayın ve yapamam yerine yapabilirim, yapmak için çaba harcayacağım diyin.

TARİHİ YARIMADA'DASINIZ DA TARİHİ YARIMADALI MISINIZ?

1. Bütün tarihî yerler yakında diye gezmeyi erteliyor musun?

- Daha okulun bitmesine çok var. (0)
- Süper bir plan yaptım, bu sene hepsini göreceğim! (10)
- Okula başladığım gibi gezmeye de başladım. (20)
- Zaten hepsini görmüştüm... (30)

2. Okul çıkışında arkadaşlarıyla yemeğinizi alıp Gülhane'de yediniz mi?

- Okul çıkışı direkt eve gidiyorum. (0)
- Aldığımız yerde yiyoruz. (10)
- Her zaman denemez... (20)
- Her hafta kesin yapıyoruz! (30)

3. Topkapı Sarayı'nı gezdin mi?

- Muhteşem Yüzyıl'da gezmek sayılıyor muydu? (0)
- Tarih dersinde hoca götürmüştü. (10)
- İstanbul'da yaşamının bir gereği olarak evet... (20)
- 5-6 kere falan gezdim sanırım. (30)

4. "İstanbul'un yedi tepesi" deyince aklına ilk ne geliyor?

- Koca bir boşluk... (0)
- Üniversite değil miydi o ya? (10)
- Suriçinde yer alıyordu değil mi? (20)
- Çemberlitaş Tepesi, Sarayburnu Tepesi, Edirnekapı Tepeşi... (30)

5. Beyazıt Devlet veya Orhan Kemal'de ders çalıştın mı?

- Orhan Kemal yazar değil miydi? (0)
- Evime yakın kütüphanede ders çalışıyorum. (10)
- Yer bulamıyorum ki... (20)
- İstedğim zaman yer bile bulabiliyorum! (30)

6. Önemli müzeleri gördün mü?

- Önlerinden geçerken evet. (0)
- Aklımda yaaa, gideceğim. (10)
- Tarih ödevi için Yerebatan Sarnıcı'na gittim, sayılır mı? (20)
- Hepsini gezdim. (30)

7. Vefa'da boza içtin mi?

- Salebe benzeyen miydi o? (0)
- Boza sevmem. (10)
- Bir kere denemiştım. (20)
- Şıracının şahidi olacak kadar... (30)

8. Okuldan Sirkeci'ye kadar bir zamanlar orada kimlerin yürüdüğünü düşünerek yürüdün mü?

- Okuldan çıkar çıkmaz tramvaya koşuyorum. (0)
- Yürümek beni yoruyor, tramvayın içinde düşünmek sayılır mı? (10)
- Tramvayın altında ezilmemeye çalışarak yürüdüm. (20)
- Eeee, tabii... (30)

9. İstanbul'da Türk kahvesi nereden alınır desem?

- Bulduğum ilk marketten mi? (0)
- Kahvemi dışarıda içiyorum. (10)
- Evime en yakın nerede kahve çektirebilirsem. (20)
- Kurukahveci Mehmet Efendi, Eminönü! (30)

10. Bir turiste kapalıçarşı veya Ayasofya'yı tarif ettin mi?

- Yerlerini ben bilmiyorum ki... (0)
- Bilmesem de tarif etmek vatandaşlık görevim. (10)
- 1-2 kere etmişimdir. (20)
- Go straight, go, goooo!!! Turn right! (30)

11. Bütün bir gününü Balat'ı gezmek için harcadın mı?

- 1-2 saatimi bile harcamadım. (0)
- Çukuru izlerken gezdim zaten. (10)
- Canıma susamadım daha...(20)
- Renkli evlerin önünde boy boy fotoğraflarım var. (30)

0-80 puan

"Derya içinde olup deryayı bilmeyen balık" gibisin maşallah... Tarihi Yarımada'nın ortasında haftada beş gün bulunup bu puanlarla kalabilmem büyük başarı (!) Bu tarihten etkilenip biraz bile merak etmemek için ruhsuz olmak gerek. Ne kadar betonlaşsa da, artık kaldıramayacağı kadar kalabalıklaşsa da buralar büyüklü yerler! Umarım buradan Eminönü'nde Galata Kulesi'ni her gördüğünde heyecanlandığın, İstanbul'un en güzel yerinde dört ya da beş sene okuma şansının sana verildiğini fark ettiğin yerlere gelebilirsin...
Not: 9. sınıf veya hazırlıksan bu testi 12. sınıfta bir daha çöz!

80-160 puan

En azından denemişsin... Buraları tanımaya çalışmışsın ama pek de başarılı olmuşsun denemez. Belli ki "Tamamdır, bu sene her yeri geziyorum!" deyip asla uymayacağın rotalar çizmişsin kendine... Ama yine de Çemberlitaş'ta okuyup bu kadar az puanlarda kalman kabul edilemez. Umarım buraların kıymetini bilmeye başlarsın!

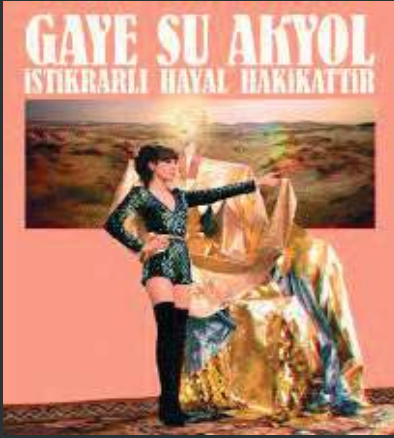
160-240 puan

Neredeyse buraların uzmanısın! Her Çemberlitaşlının bilmesi gerektiği kadar biliyorsun buraları. Nereleri gezmemiz lazım, nerede ne yenir-içilir senden sorulur! Okul henüz bitmediğine göre kendini bir sonraki seviyeye taşımak için hâlâ vaktin var demektir.

240-330 puan

Vay be, helal olsun! Tek rakibin Engin VERİM! Olur da Kanuni reenkarne olup aramıza dönerse ona buraları gezerken rehberlik edebilecek kadar bilgi sahibisin. Sen köyden gelen orta yaş üstü akrabaların, onlara İstanbul gezdirmesi için aradığı ilk yeğensin!
Çemberlitaş'ta okumanın ve Tarihi Yarımada'nın hakkını veriyorsun.

Hazırlayan: Zeynep YİĞİT/ 64. Dönem

Gaye Su Akyol İstikrarlı Hayal Hakikattir

Dergimizin bu sayısındaki albüm köşemize son yıllarda Türk sanat camiasında ses getirmiş genç sanatçımız Gaye Su Akyol'un başarılı bir albümüyle başlamak istiyorum. Folk,

country müzik tarzındaki "İstikrarlı Hayal Hakikattir" albümü günümüz pop müzik anlayışı ile klasik country müziğin harmanlanmasının başarılı örneklerinden. Ayrıca albüme ismini vermiş "İstikrarlı Hayal Hakikattir" şarkısının klibini izlemenizi öneririm. Kullanılan kostümlerden müzik aletlerine kadar kültürler arası etkileşimin, öğelerin etkisini yitirmeden sunulduğu, bağlara sadık kalınmış ve toplumun her kesiminden insanlar göreceğiniz etkili bir klip olmuş.

The Smiths Meat is Murder

Sıradaki albüm yayımladığı zaman İngiltere alternatif rock müzik anlayışına farklı bir bakış açısı getirmiş ve hak ettiği başarıyı almış "The Smiths" grubunun "Meat is Murder" albü-

mü. Grubun ikinci stüdyo albümü olan 1985 yayım tarihli bu rock albümü , grubun solisti Morrissey'in pro-vejetaryen ve politik anlayışından nasibini aldı. Gerek şarkı adları ve sözlerinde gerek albüm kapaklarında eleştiriler yapıldı. Bu albümü çok sevmemin nedenlerinden biri de bu aslında. Her zaman eleştirel müzik türlerini ve sanatçıları sevmişimdir. Morrissey ve grubun kalan üyelerinin düşüncelerini çekinmeden ifade ettikleri ve bunları aynı zamanda röportajlarında da yapmaları dönemin grupları arasından dikkat çekip öne çıkmalarında bir hayli işe yaradı. Grup aynı şekilde diğer albümlerinde de bu tavrı koruyarak hit şarkılar ve albümler çıkarmaya devam etti.

Madonna I'm breathless

Sıradaki albümümüz ise hak ettiği ilgiyi üzerine toplamış ve üstün başarılar elde etmiş, dünya çapında milyonlarca satışa ulaşmış bir caz-pop albümü, I'm Breathless. Madonna'nın ikinci soundtrack

albümü olmasıyla beraber Dick Tracy filminin promosyon müziği olarak kullanılmak üzere ilham alınmış oluşturulurken. Albümde, sanatçının farklı müzik türlerinde yaptığı şarkıları olması ve bu şarkıların müzikal öğeler bakımından 1940'ların Broadway şovlarına benzetilmesi nostaljiyi yaşıyor. Şarkıları dinlerkenki çeşitlilik sizi daha da albüme bağlıyor, bir sonraki şarkının ne olacağını , ne anlatacağını merak ettiriyor sanki. Bir şarkıda melankolik bir hava varken öbüründe sizi Latin müziğiyle karşıyor. Ve bir bakıyorsunuz ki tüm zamanların en etkili pop, dance-pop şarkısıyla karşılaşmışsınız. Vogue! Albümün başarılarının yanına nice dans akımlarını, kültürleri oluşturmuş pop teklisini de ekleyince tadına doyum olmuyor albümün. Bir solukta dinleyesiniz geliyor. Yeni türler keşfetmeye, hikayesi olan şarkılar dinlemeye meraklı olan okuyucularımıza kesinlikle öneririm.

Cocteau Twins Heaven or Las Vegas

Sırada dördüncü ve son albümümüz var. Kapanışı tabii ki Cocteau Twins ile yapmalıydım. Alternatif rock grubu olan Cocteau

Twins'in en ünlü albümlerinden birisi. Şarkılar klasik rock anlayışının biraz dışında olmasıyla beraber büyüleyiciliğinden ödün verilmiyor. Şarkıları sırasıyla dinlediğinizde bir bütün oluşturuyor sanki. Hepsini birbirini tamamlayıp bir ses cümbüşü yaratıyor. Özellikle düşüncelerinize dalmışken Heaven or Las Vegas albümünü dinlemenizi öneririm. Şarkıların dinginliğinde rahatlayacak ve Elizabeth Fraser'ın büyüleyici sesiyle mest olacaksınız. İnanın bana dediğim kadar var! Hepinize iyi dinlemeler...

*Ben çiçek gibi taşıyorum göğsümde aşkı
Ben aşkı göğsümde kurşun gibi taşıyorum
Gelmiş dayanmışım demir kapısına sevdanın
Ben yaşamıyor gibi yaşamıyor gibi yaşıyorum
Ben aşkı göğsümde kurşun gibi taşıyorum*

Sezai KARAKOÇ